

Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych dla gminy Lubowidz

Mazowsze.
serce Polski

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Łączymy

Aktywizujemy

Wspieramy

Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej

- 00-844 Warszawa, ul. Grzybowska 80/82
- tel. 22 376 85 00, e-mail: mcps@mcps.com.pl
- www.mcps.com.pl

Dokument wytworzono w okresie wrzesień 2024 – kwiecień 2025 r.

Opracowanie: IBC Advisory Spółka Akcyjna oraz Centrum Badań Marketingowych Indicator Sp. z o.o.

SPIS TREŚCI

Wykaz używanych pojęć i skrótów	5
Wprowadzenie	7
Najważniejsze wnioski	9
I. Demografia	9
II. Sytuacja gospodarcza gminy	9
III. Lokalne zasoby usług społecznych	9
IV. Pomoc społeczna	9
V. Charakterystyka usług społecznych dla osób starszych w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	10
VI. Charakterystyka usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	11
VII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
VIII. Charakterystyka usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	12
IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych.....	13
X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Lubowidz w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	14
Rozdział I Diagnoza lokalnych zasobów gminy Lubowidz w zakresie usług społecznych w świetle analizy Danych zastanych.....	16
I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej	16
II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych	18
III. Analiza świadczonych usług społecznych	19
Rozdział II Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego mieszkańców gminy Lubowidz	24
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	24
II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów.....	26
Rozdział III Diagnoza usług społecznych – wnioski z badania ankietowego instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Lubowidz.....	46
I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej	46
II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji	48
III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych	49
IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji	51

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)	53
VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy	54
Spis tabel	56
Spis wykresów	57

WYKAZ UŻYWANYCH POJĘĆ I SKRÓTÓW

CAPI – wywiad bezpośredni (ang. Computer Assisted Personal Interview).

CAWI – ankieta online (ang. Computer Assisted Web Interview).

CATI – wywiad telefoniczny (ang. Computer-Assisted Telephone Interviewing).

CUS – Centrum Usług Społecznych.

Deinstytucjonalizacja – rozumiana nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki długoterminowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania.

Diagnoza – Diagnoza lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych na Mazowszu.

DPS – Dom Pomocy Społecznej.

EFS – Europejski Fundusz Społeczny.

FEPŻ – Fundusze Europejskie na Pomoc Żywnościową.

Gmina – podstawowa jednostka samorządu terytorialnego w Polsce, odpowiedzialna za lokalne sprawy publiczne. Jest najmniejszym szczeblem administracji publicznej, obejmującym obszar jednej lub kilku miejscowości.

GUS - Główny Urząd Statystyczny.

JOPS – Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej.

LPDI - Lokalny Plan Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych.

MCPS – Mazowieckie Centrum Polityki Społecznej.

MGOPS – Miejsko Gminny Ośrodek pomocy Społecznej.

NGO – organizacja pozarządowa (ang. Non-Governmental Organisations).

NSP – Narodowy Spis Powszechny.

OPS – Ośrodek Pomocy Społecznej.

Osoba w wieku poprodukcyjnym – zaczyna się po 60 roku życia dla kobiet i po 65 roku życia dla mężczyzn, zgodnie z ustawowym wiekiem emerytalnym.

Osoba w wieku produkcyjnym – przedział wiekowy obejmuje osoby od 18 do 60 lat dla kobiet i od 18 do 65 lat dla mężczyzn.

Osoba w wieku przedprodukcyjnym – osoba, która jeszcze nie osiągnęła wieku, w którym może podjąć pracę zawodową i w związku z tym nie uczestniczy w rynku pracy.

OZPS – Ocena Zasobów Pomocy Społecznej.

Przemoc domowa – formy fizycznej, psychicznej, seksualnej, ekonomicznej lub emocjonalnej agresji stosowanej w relacjach rodzinnych lub bliskich, gdzie jedna osoba lub grupa osób sprawuje kontrolę nad inną.

Przyrost naturalny – różnica między liczbą urodzeń a liczbą zgonów na danym obszarze w określonym czasie, zazwyczaj w ciągu roku. Jest jednym z podstawowych wskaźników demograficznych służących do oceny czy populacja danego kraju lub regionu rośnie, maleje, czy pozostaje na stabilnym poziomie.

REGON – Krajowy Rejestr Urzędowy Podmiotów Gospodarki Narodowej.

Usługi społeczne – działania i programy realizowane przez państwo, samorządy lokalne lub organizacje pozarządowe, mające na celu wspieranie dobrostanu społecznego i zaspokajanie podstawowych potrzeb obywateli. Ich głównym celem jest pomoc osobom, które z różnych powodów (np. ekonomicznych, zdrowotnych, społecznych) nie są w stanie samodzielnie zadbać o siebie lub poprawić swojej sytuacji życiowej.

WPROWADZENIE

Organizowanie usług społecznych, obok polityki zabezpieczenia dochodu są współcześnie najważniejszym komponentem polityk publicznych państwa w zakresie realizowanej polityki społecznej. Stanowią one odpowiedź na wyzwania społeczne i powiązane są z potrzebami wynikającymi z takich procesów jak: zmiany demograficzne i starzenie się społeczeństwa, zmiany w strukturze rodzin, przeobrażenia rynku pracy, wzrost liczby osób o szczególnych potrzebach i z niepełnosprawnością, ryzyka socjalne, kryzysy personalne i rodzinne, a także zapotrzebowanie na kompetencje i kwalifikacje.

W jednostkach samorządu terytorialnego rozwój usług społecznych, powinien wspierać proces deinstytucjonalizacji rozumiany nie tyle jako dążenie do zamknięcia zakładów opieki całodobowej, ale jako proces rozwoju usług społecznych na poziomie rodziny i lokalnej społeczności, który miałby umożliwić pozostawanie przez osobę potrzebującą pomocy jak najdłużej w swoim środowisku zamieszkania. Zmiany w zakresie DI będą następowały w pierwszej kolejności poprzez uruchamianie nowych usług i nowych miejsc świadczenia usług w tzw. środowisku, tak by zapełnić obecnie istniejącą lukę pomiędzy opieką domową a instytucjonalną opieką całodobową.

Aby sprostać wyzwaniom związanym z rozwojem usług społecznych i deinstytucjonalizacji na poziomie gmin i powiatów, niezbędne jest przygotowanie Lokalnych Planów Deinstytucjonalizacji i Rozwoju Usług Społecznych (LPDI). Jednym z elementów LPDI jest dokonanie pogłębionej diagnozy stanu istniejącego i potrzeb społeczności lokalnej co do zakresu oraz form funkcjonowania i rozwoju usług społecznych.

Dlatego też głównym celem „Diagnozy lokalnych zasobów i potrzeb w zakresie usług społecznych w województwie mazowieckim” (zwanej dalej Diagnozą) jest kompleksowa ocena stanu i potrzeb sektora usług społecznych w gminach i powiatach Mazowsza. Diagnoza zawiera analizę obecnych zasobów oraz ocenę potrzeb mieszkańców województwa, szczególnie w kontekście opieki nad osobami starszymi, z niepełnosprawnościami, bezdomnymi, w kryzysie zdrowia psychicznego oraz dla rodzin z dziećmi w tym z dziećmi z niepełnosprawnościami. Niniejszy dokument stanowi raport częściowy z Diagnozy i dotyczy gminy Lubowidz w powiecie żuromińskim. Diagnoza składała się z 5 głównych komponentów badawczych. Tworzą one pełny obraz sytuacji w zakresie zasobów i potrzeb sektora usług społecznych w gminie Lubowidz oraz przedstawiają analizę zasobów i potrzeb kadrowych instytucji w tej jednostce samorządu terytorialnego.

Rysunek 1. Komponenty badawcze diagnozy.

Źródło: Opracowanie własne IBC.

NAJWAŻNIEJSZE WNIOSKI

I. Demografia

Gminę Lubowidz zamieszkiwały na koniec 2023 roku 6 264 osoby, z czego 3 214 to kobiety, a 3 050 to mężczyźni. Spośród ogółu ludności odnotowano: 1 155 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, 3 684 mieszkańców w wieku produkcyjnym, 1 425 mieszkańców w wieku poprodukcyjnym.

II. Sytuacja gospodarcza gminy

Z uzyskanych danych dotyczących sytuacji gospodarczej gminy wynika, że dochody per capita były wyższe od średniej powiatowej i niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższała wskaźniki dla powiatu i była niższa niż dla województwa.

III. Lokalne zasoby usług społecznych

Na terenie gminy było zarejestrowanych 10 organizacji pozarządowych, a także 11 Kół Gospodyń Wiejskich.

W przypadku placówek niepomocowych w gminie funkcjonowały: biblioteka, placówka służby zdrowia.

W gminie Lubowidz zlokalizowane były następujące gminne i powiatowe placówki wsparcia (w tym jednostki organizacyjne pomocy społecznej): spółdzielnia socjalna, miejsko-gminny ośrodek pomocy społecznej, dom pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, spółdzielnia socjalna.

IV. Pomoc społeczna

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Lubowidz pokazywała, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 246 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie finansowej otrzymało 58 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Wśród głównych powodów przyznawania pomocy społecznej przez OPS w gminie Lubowidz w 2023 r. należy wymienić następujące: ubóstwo (212 rodzin), bezrobocie (98 rodzin), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (70 rodzin), niepełnosprawność (20 rodzin) oraz długotrwałą lub ciężką chorobę (7 rodzin).

W 2023 roku w gminie Lubowidz przeprowadzono 335 wywiadów środowiskowych, które objęły 200 rodzin, liczących łącznie 623 osoby. Praca socjalna została skierowana do 122 rodzin, w których znajdowało się łącznie 314 osób.

V. Charakterystyka usług społecznych dla **osób starszych** w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 r. wyniosła 1 425, co stanowiło 22,75% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objętych zostało 14 rodzin spośród osób starszych, z czego 6 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 27 członków tych rodzin, co stanowiło 0,43% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Lubowidz usługi opiekuńcze świadczone dla 2 osób na łączną kwotę 58 139 zł.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Lubowidz dobrze wspiera osoby starsze (38% beneficjenci usług społecznych, 44% niekorzystający z nich).

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa opinia, że w gminie Lubowidz usługi oferowane osobom starszym są niewystarczające (takiego zdania jest 35% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Lubowidz jest trudne (to opinia 31% beneficjentów usług społecznych i 37% niekorzystających z nich).

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminie Lubowidz z następujących usług:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).
- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dziennych ośrodków wsparcia.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

VI. Charakterystyka usług społecznych dla **osób z niepełnosprawnościami** w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według NSP w gminie Lubowidz zamieszkiwały 974 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 20 rodzin zamieszkujących gminę Lubowidz, w których żyło łącznie 32 osoby. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano okresowe zasiłki dla 1 osoby w kwocie 1 164 zł.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Lubowidz dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (taka jest opinia 35% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystających z nich).

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Lubowidz dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (34% beneficjentów usług społecznych i 29% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Lubowidz jest trudne (to jest zdanie 28% beneficjentów usług społecznych i 33% niekorzystających z nich).

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- pracy socjalnej.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób z niepełnosprawnościami są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działania rehabilitacyjne.

VII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie bezdomności** w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 4 rodzinom, obejmującym 4 osoby, co stanowiło 0,06% populacji.

Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę Lubowidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazują, że gmina Lubowidz źle wspiera osoby bezdomne (28% badanych), aniżeli dobrze wspiera (10% badanych). Innego zdania są mieszkańcy niekorzystający z usług (30% badanych, że dobrze wspiera osoby w kryzysie bezdomności, a 16% badanych uważa, że źle je wspiera).

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Lubowidz są niewystarczające (to jest zdanie 52% beneficjentów usług społecznych i 31% niekorzystających z nich).

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Lubowidz jest trudne (58% beneficjentów usług społecznych i 35% niekorzystających z nich).

W opinii mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie bezdomności są:

- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności
- mieszkania treningowe i wspomagane
- noclegownie; ogrzewalnie
- schroniska dla osób bezdomnych.

VIII. Charakterystyka usług społecznych dla **osób w kryzysie zdrowia psychicznego** w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Analiza statystyk OPS w gminie Lubowidz wskazuje, że w 2023 roku 7 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gmina przeznaczyła 94 428 złotych

W gminie Lubowidz funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego prowadzony przez powiat i był to dom pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (z 64 miejscami).

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Lubowidz źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (takiego zdania jest 24% beneficjentów usług społecznych i 38% niekorzystających z nich).

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Lubowidz są niewystarczające (to opinia 62% beneficjentów usług społecznych i 37% niekorzystających z nich).

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Lubowidz jest trudne (62% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystających z nich).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Lubowidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- dziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.

IX. Charakterystyka usług społecznych dla rodzin z dziećmi w gminie Lubowidz w świetle danych zastanych i badań ankietowych

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Lubowidz, zamieszkiwało 1 155 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,44% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 48,64% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 528 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 19 i stanowiły 15,20% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 64 i stanowiły 51,20% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 30 i stanowiły 24% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 10 i stanowiły 8% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 0,80% wszystkich rodzin, a rodzin z 7 i więcej dziećmi była 1 i stanowiła 0,80% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 19 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 62 osoby.

W 2023 r. w gminie Lubowidz świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu "Posiłek w szkole i w domu" otrzymało 240 dzieci, co stanowiło koszt 171 597 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 11 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 55 898 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 5 627 308 zł.

Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę Lubowidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazują, że gmina źle wspiera rodziny z dziećmi (35% badanych), aniżeli dobrze wspiera (20% badanych). Przeciwnego zdania są mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług (23% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera rodziny z dziećmi, a 19% respondentów uważa, że źle wspiera).

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Lubowidz są wystarczające (to opinia 24% beneficjentów usług społecznych i 40% niekorzystających z nich).

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Lubowidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (35% ankietowanych) niż jest łatwe (17% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (37% ankietowanych uznało, że jest łatwe, a 29% badanych, że jest trudne).

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Lubowidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- poradnictwa, warsztatów, terapii
- pracy socjalnej
- wsparcia dla członków rodzin lub opiekunów służącego ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

W opinii wszystkich przebadanych mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla rodzin z dziećmi są:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- praca socjalna.

X. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie Lubowidz w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji. Natomiast wszyscy rozumieją jej definicję.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego osoby

starsze, rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Lubowidz to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz infrastrukturalnych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące aspekty:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – trudno powiedzieć
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej gotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Lubowidz słyszeli o idei tworzenia centrum usług społecznych, a ocena jest ani pozytywna, ani negatywna. Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe, zaś ich doświadczenia we współpracy z nimi są pozytywne.

ROZDZIAŁ I

DIAGNOZA LOKALNYCH ZASOBÓW GMINY LUBOWIDZ W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH W ŚWIETLE ANALIZY DANYCH ZASTANYCH

I. Analiza sytuacji społecznej i demograficznej

Zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego, na dzień 31 grudnia 2023 roku liczba mieszkańców gminy Lubowidz wyniosła 6 264 osoby. Przyrost naturalny w gminie był ujemny i kształtował się na poziomie -30 osób. W 2023 roku saldo migracyjne było ujemne i wyniosło -38 osób. W strukturze demograficznej przeważały kobiety, które stanowiły 51,31% liczby mieszkańców.

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Lubowidz w 2023r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba ludności	6 264	5 914	11 658
Gęstość zaludnienia	32,8	44,10	234,9
Przyrost naturalny	-30	-30	-30
Saldo migracji	-38	-38	31
Kobiety na 100 mężczyzn	105	101	101
Liczba i % osób w wieku przedprodukcyjnym	1 155, 18,44%	1 083, 18,47%	2 341, 19,79%
w tym K	578	533	1 139
w tym M	577	549	1 202
Liczba i % osób w wieku produkcyjnym	3 684, 58,81%	3 446, 58,37%	6 753, 58,08%
w tym K	1 724	1 571	3 589
w tym M	1 960	1 875	3 164
Liczba i % osób 65+	1 425, 22,75%	1 384, 23,17%	2 564, 22,13%
w tym K	912	897	1 672
w tym M	513	487	892

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Na każde 100 osób w wieku produkcyjnym w 2023 roku przypadało 39 osób w wieku poprodukcyjnym. Inne wskaźniki obciążenia demograficznego dla gminy w 2023 roku obejmowały:

- liczbę 70 osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
- wartość 124 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
- współczynnik obciążenia demograficznego osób starszych wyniósł 29,70%
- odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wynosił 22,75%, w tym dla kobiet 14,56%, a dla mężczyzn 8,19%.

Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Lubowidz w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Dochody gminy per capita	7 228,92 zł	6 707,07 zł	7 388,45 zł
Dochody własne per capita	1 889,30 zł	1 909,96 zł	2 813,98 zł
Podmioty w REGON/1000 mieszk.	80	76	99

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych GUS.

Tabela 2 ukazuje podstawowe wskaźniki charakteryzujące sytuację gospodarczą gminy Lubowidz w 2023 roku. W zestawieniu uwzględniono dochody gminy per capita, dochody własne per capita oraz liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dla lepszego zobrazowania pozycji gminy, wartości te porównano ze średnimi wynikami dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Z przedstawionych danych wynika, że dochody gminy per capita były wyższe od średniej powiatowej i niższe od średniej wojewódzkiej. Liczba zarejestrowanych w systemie REGON podmiotów gospodarczych przewyższała wskaźniki dla powiatu i była poniżej wskaźników dla województwa.

Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Lubowidz w 2023 r.

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu (benchmark)	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba organizacji pozarządowych	10	14,33	38
NGO/ 1000 mieszk.	1,60	2,62	3,38
Frekwencja w wyborach samorządowych	65,30%	60,12%	58,92%
Frekwencja w wyborach parlamentarnych	67,31%	67,13%	73,86%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie NGO.pl oraz Państwowej Komisji Wyborczej.

Tabela 3 przedstawia wybrane wskaźniki społeczne dotyczące gminy Lubowidz w 2023 roku, w porównaniu do średnich wartości dla powiatu oraz województwa mazowieckiego (bez Warszawy). Analiza obejmuje liczbę organizacji pozarządowych (NGO) oraz ich liczbę w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. Dodatkowo zestawiono frekwencję w wyborach samorządowych i parlamentarnych, co pozwala na ocenę poziomu zaangażowania obywatelskiego mieszkańców gminy w stosunku do szerszego kontekstu regionalnego. W przypadku wskaźników dotyczących NGO były one niższe od średniej w powiecie i województwie. W zakresie aktywności

obywatelskiej (frekwencji wyborczej) wartość wskaźnika wyborów parlamentarnych była wyższa od średniej powiatowej i niższa od średniej wojewódzkiej. Wartość wskaźnika wyborów samorządowych była wyższa od średniej powiatowej i wojewódzkiej.

II. Analiza lokalnych zasobów usług społecznych

W gminie Lubowidz funkcjonowały 2 jednostki organizacyjna pomocy społecznej tj. miejsko-gminny ośrodek pomocy społecznej oraz dom pomocy społecznej.

Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Lubowidz

Nazwa	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Koszty utrzymania	Sposób finansowania
Miejsko Gminny ośrodek Pomocy Społecznej	ul. Zielona 10, 09- 304 Lubowidz	Urząd gminy	4	7 059 133 zł	Środki własne gminy, dotacja na zadania własne oraz zlecone z budżetu Wojewody.

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zapewniały one szeroki zakres usług i świadczeń, działając na rzecz osób i rodzin wymagających pomocy. W tabeli 4 przedstawiono szczegółowe dane dotyczące lokalizacji, organizacji pracy, liczby pracowników, kosztów utrzymania oraz źródeł finansowania tej jednostki.

Na terenie gminy funkcjonowała także jednostka organizacyjna pomocy społecznej prowadzona przez powiat: dom pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie z 64 miejscami.

Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Lubowidz

Typ Podmiotu Ekonomii Społecznej	Liczba Podmiotów
Organizacje pozarządowe	10
Koła Gospodyń Wiejskich	11
Spółdzielnia socjalna	0
Zakład Aktywności Zawodowej	0
Centrum Integracji Społecznej	0
Klub integracji Społecznej	0
Warsztaty Terapii Zajęciowej	0

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator.

W gminie Lubowidz funkcjonowały podmioty ekonomii społecznej, które wspierały lokalną społeczność i rozwój inicjatyw społeczno-gospodarczych. Dominowały Koła Gospodyń Wiejskich, których liczba wynosiła 11, co stanowiło największą grupę w tej kategorii. Działo także 10 organizacji pozarządowych, angażujących się w aktywność społeczną i kulturalną.

Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Lubowidz

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Sport	1
Kultura	0
Edukacja	1
Zdrowie	0
Pomoc społeczna	0

Rodzaj działalności NGO	Liczba NGO
Bezpieczeństwo	5
Rozwój lokalny	0
Ekologia	0
Demokracja	0
Wsparcie organizacji pozarządowych	0
Rynek pracy	0
Działalność międzynarodowa	0
Nauka i technika	0
Branżowe	0
Religia	0
Suma	7

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych <https://spis.ngo.pl/mazowieckie-lubowidz-143703?cat%5B2386%5D=2387&cat%5B2898%5D=2899> i zestawienia udostępnionego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor [dostęp 1.12.2024].

W gminie Lubowidz w 2024 roku było łącznie zarejestrowanych 10 organizacji pozarządowych. Spośród nich rodzaj swojej działalności wskazało 7 (jedna organizacja mogła wskazać kilka działalności, lub nie musiała wskazać wcale). W tabeli 6 przedstawiono je w podziale na rodzaj prowadzonej działalności. Z zawartych powyżej danych wynika, że dominującym rodzajem organizacji pozarządowej na terenie gminy były te o charakterze rozwoju lokalnego.

Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Lubowidz

Nazwa podmiotu niepomocowego	Lokalizacja	Organ prowadzący	Liczba pracowników	Sposób finansowania	Świadczone usługi
Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Lubowidzu	ul. Zielona 10, 09-304 Lubowidz	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy	Usługi kulturalne, czytelnictwo
Gminny Ośrodek Zdrowia w Lubowidzu	ul. Podświętna 14, 09-304 Lubowidz	Urząd gminy	Brak danych	Budżet samorządowy, NFZ	Usługi medyczne

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych Urzędu gminy Lubowidz. Więcej informacji na stronie gminy pod adresem: <https://uglubowidz.2clicks.pl/> [Dostęp: 18.12.2024]

W tabeli 7 zawarto zestawienie informacji dotyczących podmiotów niepomocowych funkcjonujących na terenie gminy Lubowidz. Zestawienie obejmuje nazwę i lokalizację podmiotów, organ prowadzący, liczbę pracowników (jeśli dane są dostępne), źródła finansowania oraz rodzaje świadczonych usług. Przedstawione podmioty realizują różnorodne zadania w zakresie kultury, sportu, edukacji oraz ochrony zdrowia, wspierając rozwój społeczności lokalnej. Z przedstawionych powyżej danych wynika, że na terenie gminy funkcjonowały następujące placówki niepomocowe: biblioteka, placówka służby zdrowia.

III. Analiza świadczonych usług społecznych

1. Pomoc społeczna

Poniższa tabela 8 przedstawia zestawienie danych dotyczących liczby osób i rodzin objętych świadczeniami pomocy społecznej w gminie Lubowidz w 2023 roku w porównaniu ze średnimi wartościami dla powiatu i województwa. Dane obejmują zarówno świadczenia pieniężne, jak i niepieniężne, z uwzględnieniem struktury wiekowej beneficjentów. Dodatkowo zaprezentowano

liczbę kobiet, mężczyzn oraz rodzin korzystających ze świadczeń, a także liczbę osób w tych rodzinach.

Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
Liczba osób, którym przyznano świadczenie	289	162	265
- świadczenia pieniężne	58	71	154
- świadczenia niepieniężne	246	94	131
Liczba rodzin	195	113	260
Liczba osób w rodzinach	623	309	553

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Lubowidz (MRiPS-03R).

Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć

Wyszczególnienie	Wartość dla gminy	Średnia wartość dla powiatu	Średnia wartość dla województwa (bez Warszawy) (benchmark)
- w wieku 0-17	0%	32,40%	40,32%
- w wieku produkcyjnym	93%	55,02%	42,21%
- w wieku poprodukcyjnym	7%	12,58%	17,47%
Liczba kobiet, którym przyznano świadczenia	81,31%	62,67%	49,13%
Liczba mężczyzn, którym przyznano świadczenia	18,69%	37,33%	50,87%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS Lubowidz (OZPS).

Struktura pomocy społecznej udzielanej przez OPS w gminie Lubowidz pokazuje, że dominującą formą wsparcia były świadczenia niepieniężne. W 2023 r. ze świadczeń w tej formie skorzystało 246 osób. W tym samym okresie świadczenia w formie finansowej otrzymało 58 osób. W ramach struktury otrzymanych świadczeń pomocy społecznej pomoc uzyskiwały w przeważającej części kobiety i osoby w wieku produkcyjnym.

Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Lubowidz w 2023 roku

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Ubóstwo	212	322	108,72%	5,14%
Sieroctwo	0	0	0%	0%
Bezdomność	4	4	2,05%	0,05%
Potrzeba ochrony macierzyństwa	0	0	0%	0%
- w tym wielodzietność	0	0	0%	0%
Bezrobocie	98	329	50,26%	5,25%
Niepełnosprawność	20	32	10,26%	0,51%
Długotrwała lub ciężka choroba	7	13	3,59%	0,21%
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	70	289	35,90%	4,61%
- w tym rodziny niepełne	11	37	5,64%	0,59%
- w tym rodziny wielodzietne	25	133	12,82%	2,12%

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	% rodzin korzystających z pomocy społecznej	% mieszkańców gminy
Przemoc domowa	0	0	0%	0%
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0%	0%
Alkoholizm	0	0	0%	0%
Narkomania	0	0	0%	0%
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	0	0	0%	0%
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy	0	0	0%	0%
Zdarzenie losowe	1	2	0,51%	0,03%
Sytuacja kryzysowa	0	0	0%	0%
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0%	0%

Źródło: Opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie danych OPS.

Zgodnie z artykułem 7 ustawy o pomocy społecznej¹, pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy domowej, potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych, trudności w integracji cudzoziemców, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Wśród powodów przyznawania pomocy przez OPS w gminie Lubowidz w 2023 roku należy wymienić następujące:

- ubóstwo dotknęło 212 rodzin
- bezrobocie dotknęło 98 rodzin
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego dotyczyła 70 rodzin, w tym 11 rodzin niepełnych oraz 25 rodzin wielodzietnych
- niepełnosprawność wystąpiła u 20 rodzin
- długotrwałą lub ciężką chorobę, która dotyczyła 7 rodzin
- bezdomność dotknęła 4 rodzin
- zdarzenie losowe dotknęło 1 rodzinę
- sieroctwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc domowa, potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi, alkoholizm, narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub pozwolenie na pobyt czasowy, sytuacja kryzysowa oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna nie były przyczyną przyznania wsparcia z pomocy społecznej.

W 2023 roku zasiłki stałe przyznano łącznie 17 osobom na łączną kwotę 109 303 zł. Z tego:

¹ Tekst jednolity Dz.U. z 2024 poz. 1283

- zasiłki stałe dla osób samotnie gospodarujących otrzymało 14 osób na sumę 94 879 zł
- zasiłki stałe dla osób w rodzinie przyznano 3 osobom na kwotę 14 424 zł.

W 2023 roku zasiłki okresowe przyznano 6 osobom na łączną kwotę 6 443 zł. Z tego:

- z tytułu bezrobocia udzielono 5 zasiłków o wartości 5 279 zł
- z tytułu niepełnosprawności udzielono 1 zasiłku na sumę 1 164 zł.

W 2023 roku gmina Lubowidz udzieliła wsparcia w różnych formach. Zasiłki celowe na pokrycie wydatków związanych ze zdarzeniami losowymi otrzymała 1 osoba, na co przeznaczono łącznie 7 500 złotych. Ponadto sprawienie pogrzebu zostało zrealizowane w formie 1 świadczenia o łącznej wartości 4 000 zł. Inne zasiłki celowe i świadczenia w naturze przyznano 43 osobom na łączną kwotę 31 325 zł.

W 2023 roku gmina Lubowidz udzieliła wsparcia w postaci dodatku mieszkaniowego 31 gospodarstwom domowym na łączną kwotę 73 517 zł. Gmina posiadała w 2023 roku środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w wysokości 7 523 098 zł, w tym w budżecie OPS – 7 059 133 zł.

2. Zasoby instytucjonalne

Na terenie gminy funkcjonował dom pomocy społecznej prowadzony przez powiat, który zapewniał 64 miejsca. Placówka zatrudniała 43 osoby, natomiast jej roczny koszt utrzymania wyniósł 4 382 632 zł.

3. Praca socjalna

W 2023 roku w gminie Lubowidz przeprowadzono 335 wywiadów środowiskowych, którymi objęto 200 rodzin, liczących łącznie 623 osoby. Praca socjalna została skierowana do 122 rodzin, w których znajdowało się łącznie 314 osób.

4. Zasoby i usługi wspierające osoby starsze

Na terenie gminy liczba osób starszych w 2023 r. wyniosła 1 425, co stanowiło 22,75% ogółu mieszkańców. Pomocą społeczną objęto 14 rodzin spośród osób starszych, z czego 6 z nich było jednoosobowych. W sumie udzielone wsparcie dotyczyło 27 członków tych rodzin, co stanowiło 0,43% ogółu mieszkańców gminy.

W gminie Lubowidz usługi opiekuńcze świadczone dla 2 osób na łączną kwotę 58 139 zł.

5. Zasoby i usługi wspierające osoby z niepełnosprawnościami

Według NSP w gminie Lubowidz zamieszkiwały 974 osoby z niepełnosprawnościami. W 2023 roku niepełnosprawność członka rodziny była powodem, dla którego wsparcie z pomocy społecznej otrzymało 20 rodzin zamieszkujących gminę Lubowidz, w których żyło łącznie 32 osoby. Warto również zauważyć, że w 2023 roku z tytułu niepełnosprawności przyznano okresowe zasiłki dla 1 osoby w kwocie 1 164 zł.

6. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie bezdomności

W roku 2023 bezdomność była przyczyną udzielenia pomocy społecznej 4 rodzinom, obejmującym 4 osoby, co stanowiło 0,06% populacji. Gmina udzieliła 4 świadczeń schronienia na łączną kwotę 30 615 zł.

7. Zasoby i usługi wspierające osoby w kryzysie zdrowia psychicznego

Analiza statystyk OPS w gminie Lubowidz wskazała, że w 2023 roku 7 rodzin było objętych świadczeniami z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Na przeciwdziałanie alkoholizmowi gmina przeznaczyła 94 428 zł.

W gminie Lubowidz funkcjonowała placówka wsparcia dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego prowadzony przez powiat i był to dom pomocy społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (z 64 miejscami).

8. Zasoby i usługi wspierające rodzinę i dzieci w tym dzieci z niepełnosprawnościami

Według danych GUS w 2023 roku, w gminie Lubowidz, zamieszkiwało 1 155 osób w wieku przedprodukcyjnym, co stanowiło 18,44% mieszkańców gminy. W przypadku wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej rodziny z dziećmi stanowiły 48,64% spośród wszystkich objętych świadczeniami. W tych rodzinach mieszkało łącznie 528 osób. Rodzin z 1 dzieckiem było 19 i stanowiły 15,20% wszystkich rodzin, rodzin z 2 dziećmi było 64 i stanowiły 51,20% wszystkich rodzin, rodzin z 3 dziećmi było 30 i stanowiły 24% wszystkich rodzin, rodzin z 4 dziećmi było 10 i stanowiły 8% wszystkich rodzin, rodzin z 5 dziećmi była 1 i stanowiła 0,80% wszystkich rodzin, a rodzin z 7 i więcej dziećmi była 1 i stanowiła 0,80% wszystkich rodzin. W 2023 roku pomocą społeczną objęto 19 rodzin niepełnych, zamieszkiwanych przez 62 osoby

W 2023 r. w gminie Lubowidz świadczenia przyznane w ramach wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” otrzymało 240 dzieci, co stanowiło koszt 171 597 zł. Pracą asystenta rodziny objęto 11 rodzin. Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej wyniósł 55 898 zł. W 2023 roku na świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wydatkowano 5 627 308 zł.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO MIESZKAŃCÓW GMINY LUBOWIDZ

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

1. Metodologia badania

Na potrzeby niniejszej diagnozy zostało przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS **badanie mieszkańców** gmin i powiatów w zakresie świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w styczniu i lutym 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do mieszkańców korzystających i niekorzystających z usług społecznych. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **Wielkość próby dla mieszkańców gminy Lubowidz wyniosła 90 ankietowanych** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie mieszkańców).

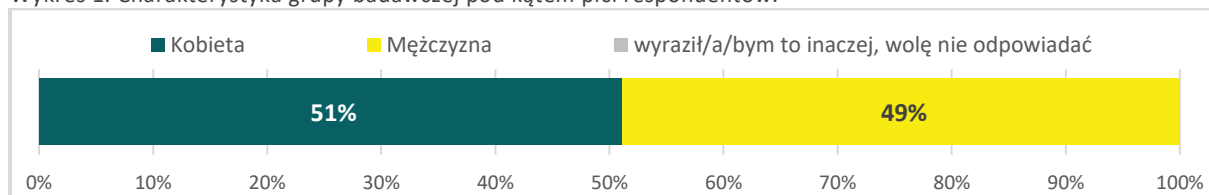
W badaniu mieszkańców gminy wyodrębniono dwie grupy: **beneficjentów usług społecznych** oraz **mieszkańców niekorzystających z usług społecznych**. Do grona beneficjentów zostały zaliczone osoby należące do pięciu podgrup i korzystające w ciągu ostatnich 3 lat z dedykowanych im usług społecznych:

- osoby starsze
- osoby z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)
- osoby w kryzysie bezdomności
- osoby z problemami zdrowia psychicznego
- rodziny z dziećmi.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, wykształcenia, sytuacji zawodowej, sytuacji materialnej respondentów. Grupa ta uczestniczyła w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla pięciu grup beneficjentów.

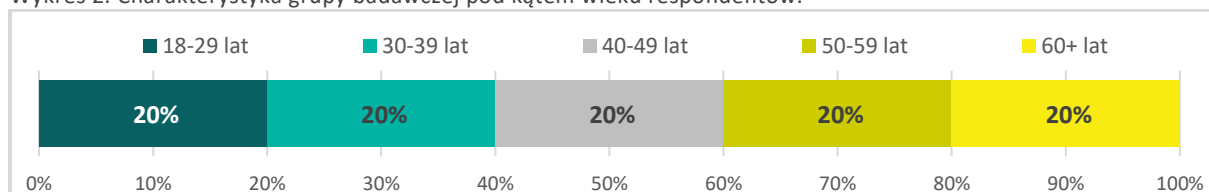
Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu przeważającą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowili 51% badanych).

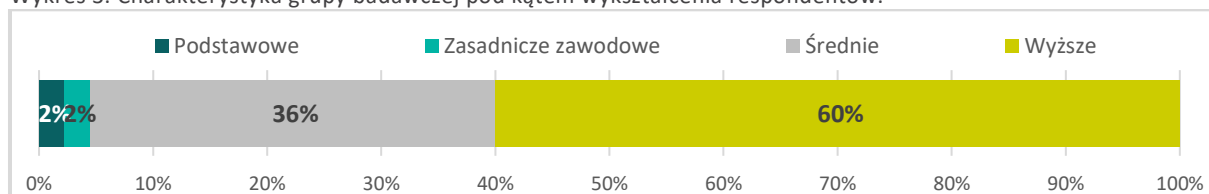
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów nie odnotowano jednej dominującej grupy respondentów. W każdej z badanych grup wiekowych odnotowano około 20% ankietowanych.

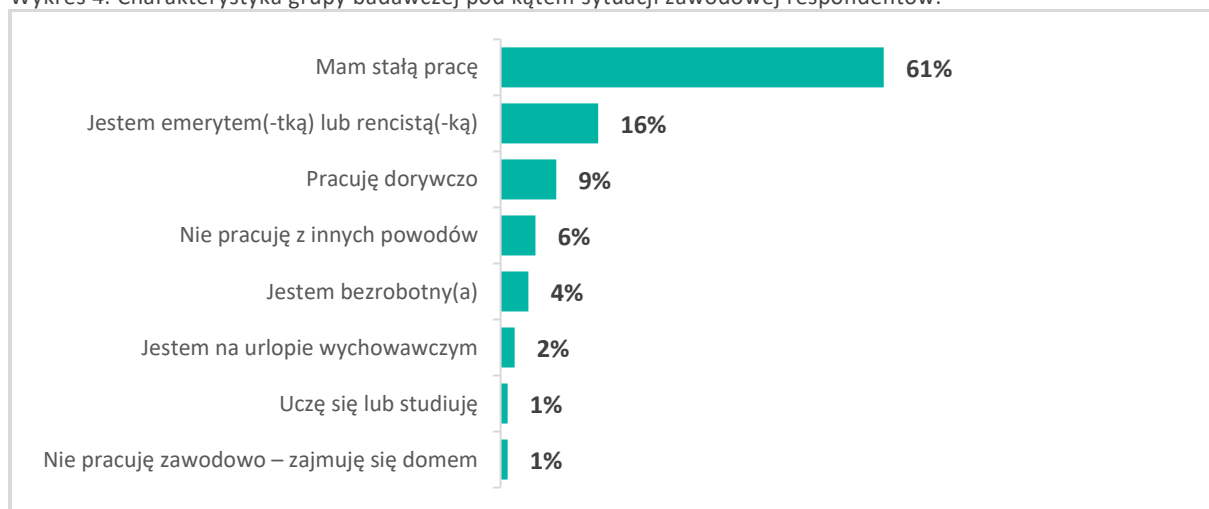
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Analiza ankiet badawczych wykazała, że w przypadku wykształcenia respondentów to dominującymi grupami byli ci z wykształceniem wyższym (60% badanych) i średnim (36% badanych).

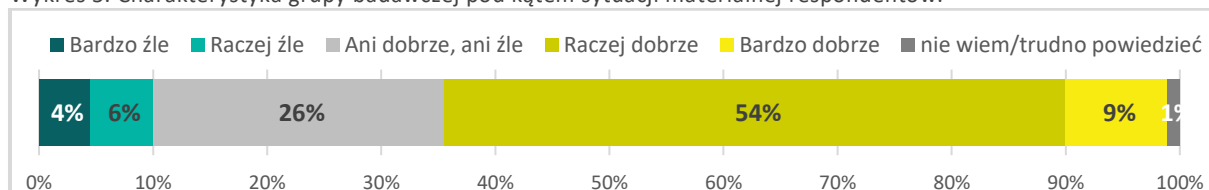
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeżeli chodzi o charakterystykę grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów przeważającą grupą były osoby posiadające stałą pracę (61% badanych).

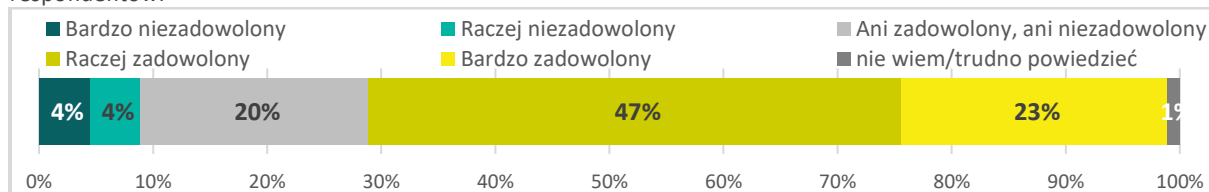
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Respondenci określili w przeważającej części swoją sytuację materialną jako raczej dobrą (54% badanych) oraz ani dobrą, ani złą (26% badanych).

Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

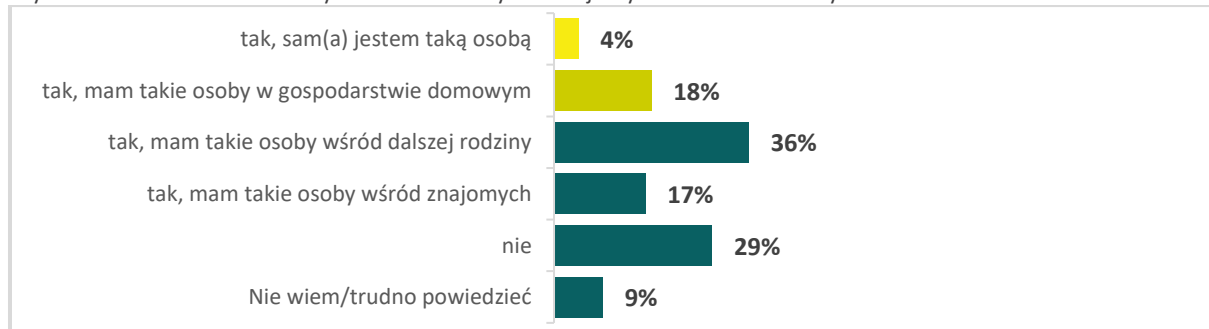
Ankietowani biorący udział w badaniu wyrazili opinię, że są raczej zadowoleni (to zdanie 47% badanych) oraz bardzo zadowoleni (23% badanych) z zamieszkiwania na terenie gminy Lubowidz.

II. Opinie o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie w pięciu grupach beneficjentów

1. Usługi społeczne dla osób starszych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób starszych.

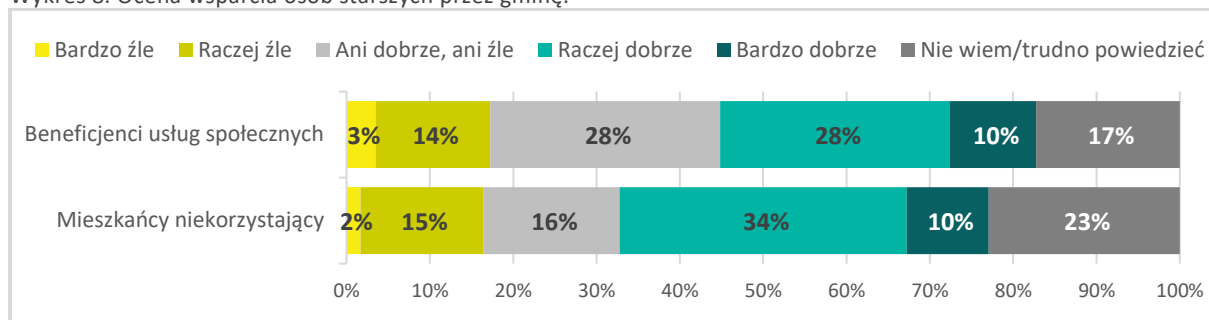
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Lubowidz 4% stanowiły osoby starsze, dodatkowo 18% badanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 36% ankietowanych ma takie osoby wśród dalszej rodziny a 17% wśród znajomych.

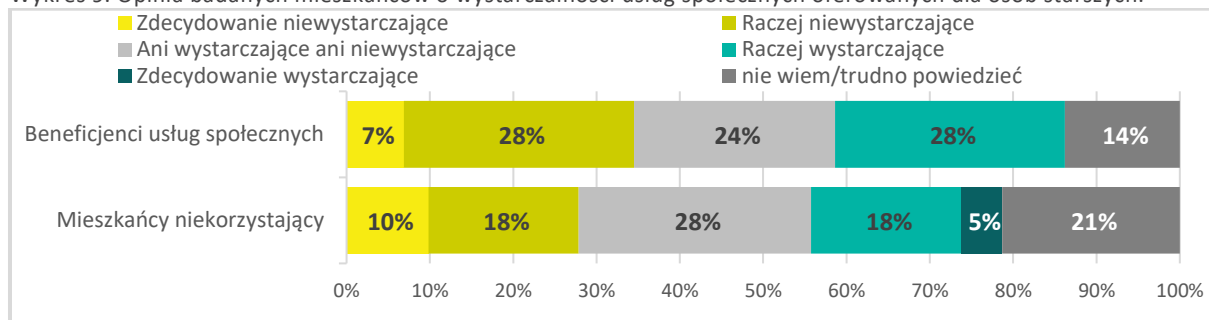
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Lubowidz dobrze wspiera osoby starsze (taką opinię miało 38% beneficjentów usług społecznych i 44% niekorzystających z nich).

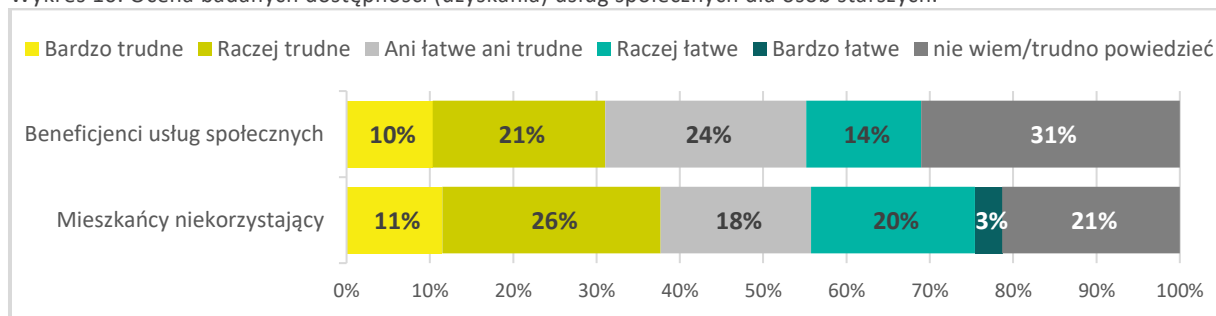
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa opinia, że w gminie Lubowidz usługi oferowane osobom starszym są niewystarczające (tak uważało 35% beneficjentów usług społecznych i 28% niekorzystających z nich).

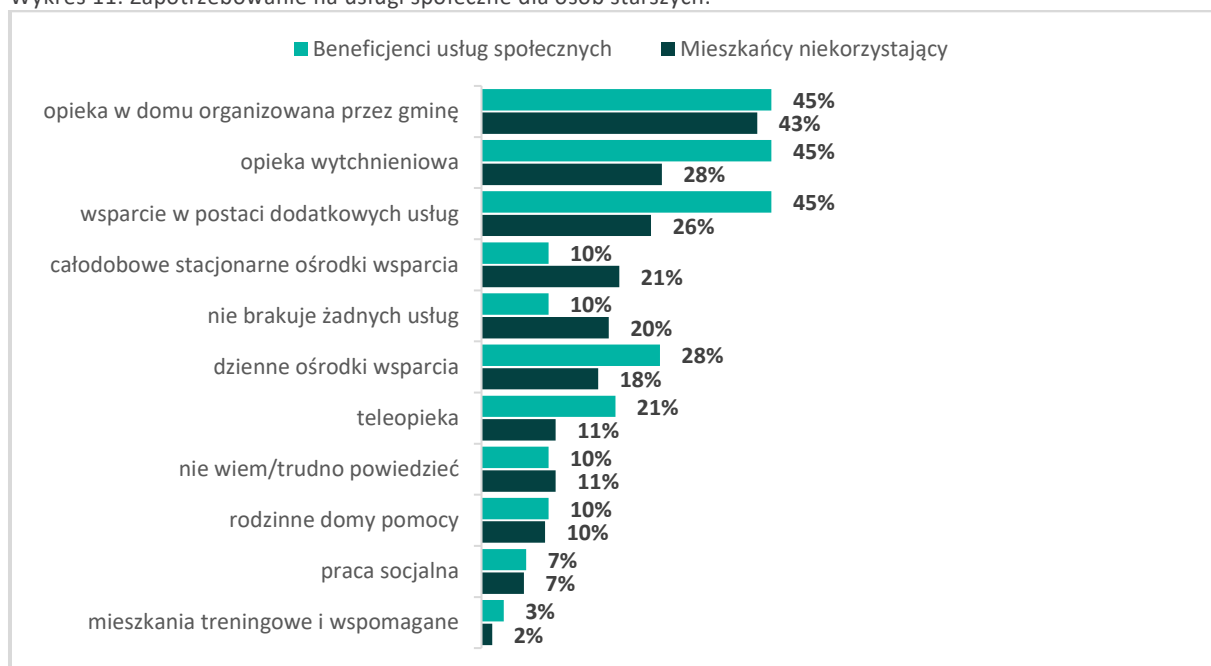
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób starszych na terenie gminy Lubowidz jest trudne (takiego zdania jest 31% beneficjentów usług społecznych i 37% niekorzystających z nich).

Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.

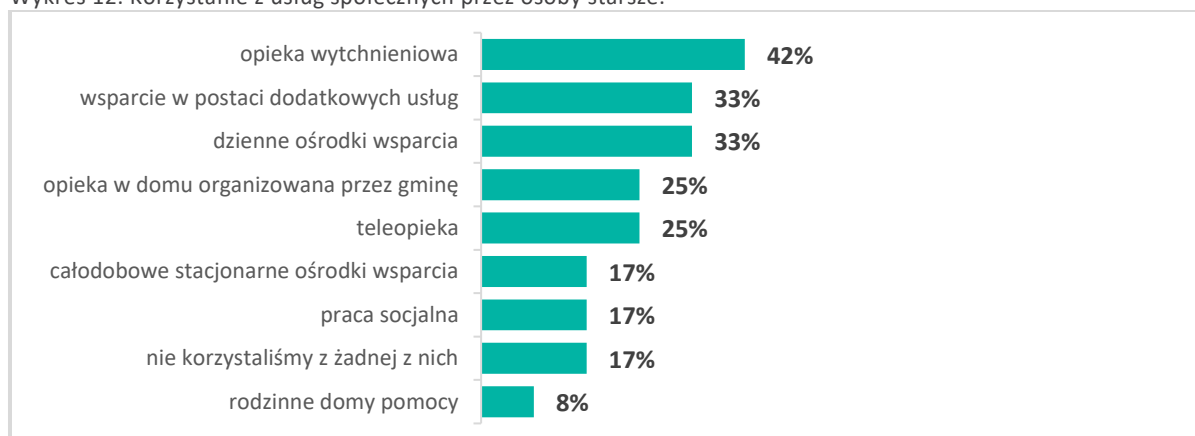

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.

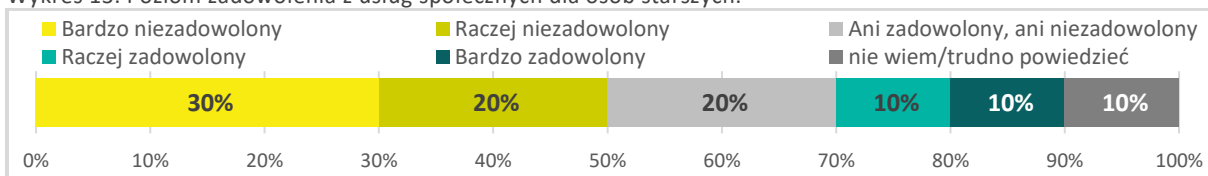
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy formularzy badawczych wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby starsze najczęściej korzystały w gminie Lubowidz z następujących usług:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- dziennych ośrodków wsparcia.

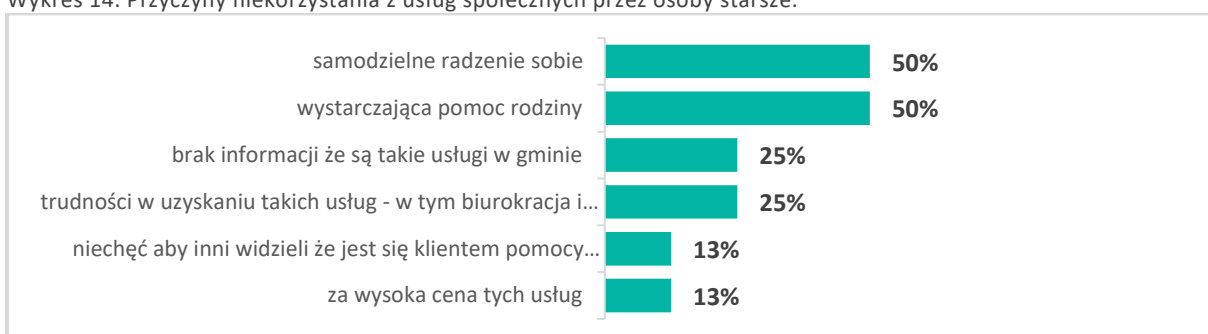
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Lubowidz korzystający z usług społecznych są z nich niezadowoleni (20% zadowolonych do 50% niezadowolonych).

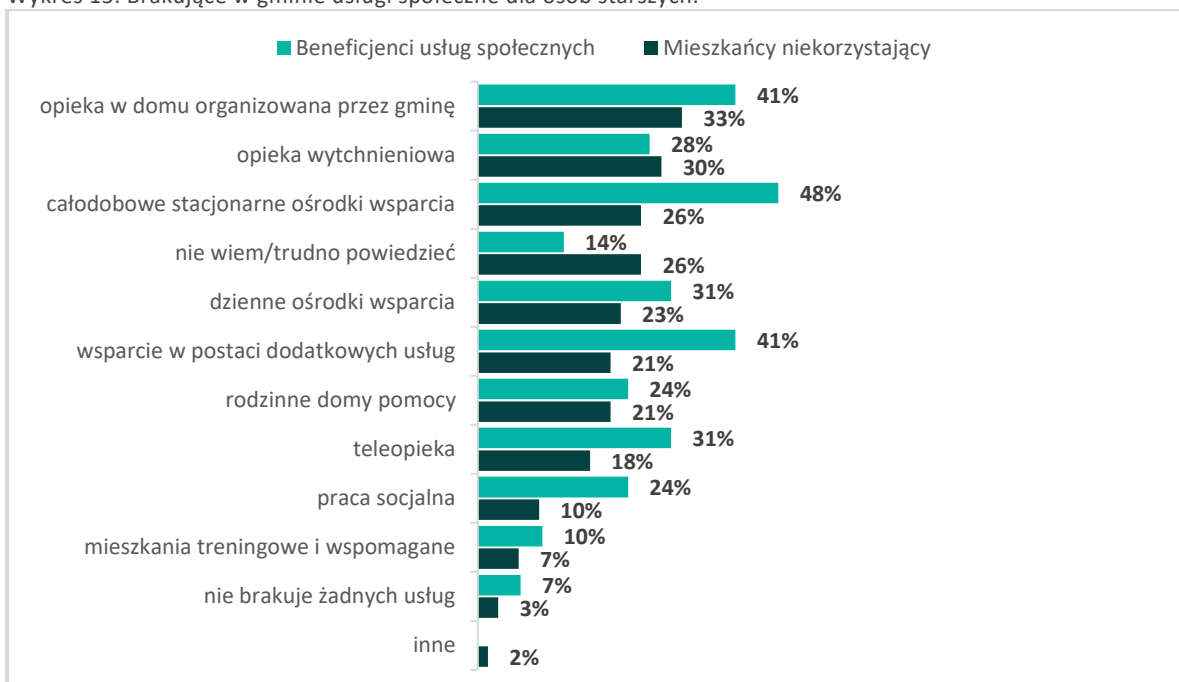
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby starsze, które nie były objęte usługami społecznymi, jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały głównie, że: radzą sobie samodzielnie (50% ankietowanych) oraz wystarcza im pomoc rodziny (50% ankietowanych)

Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

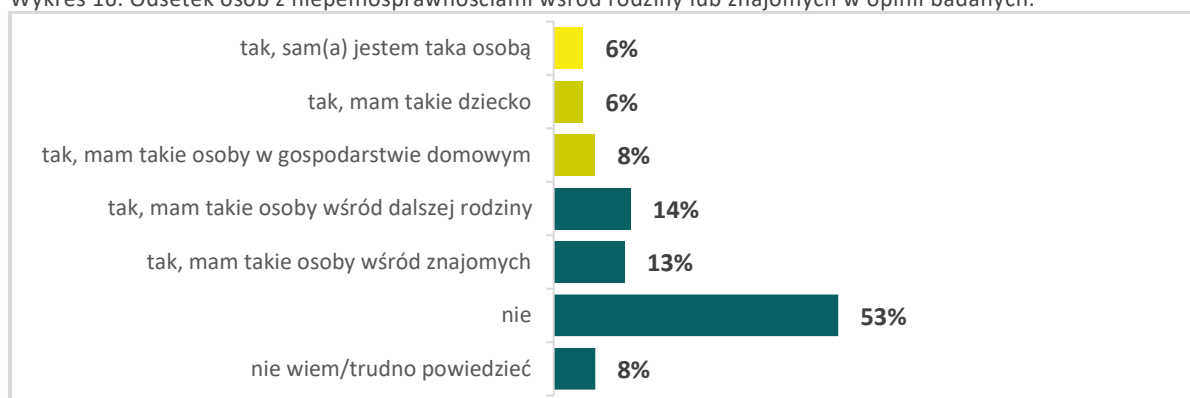
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób starszych są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).
- dzienne ośrodki wsparcia
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu).

2. Usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami (w tym dzieci)

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób z niepełnosprawnościami.

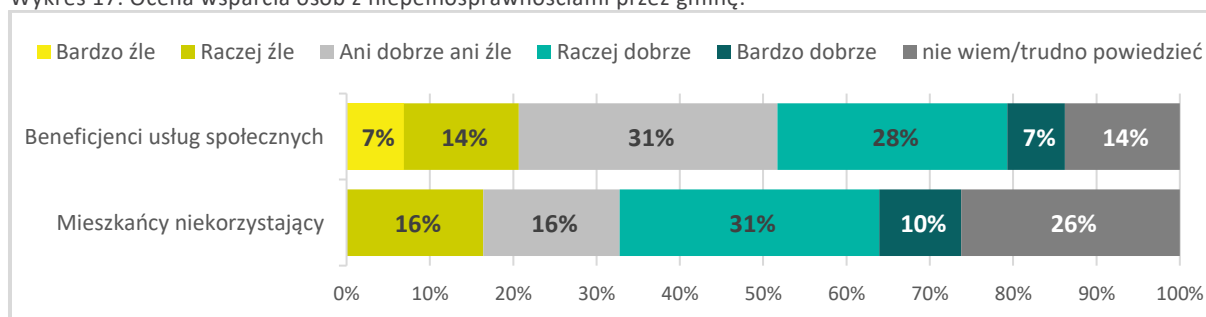
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Lubowidz 6% spośród nich stanowiły os. z niepełnosprawnościami. Dodatkowo 6% przyznało, że jest rodzicem dziecka z niepełnosprawnością, 8% ankietowanych ma takie osoby w gospodarstwie domowym natomiast 13% badanych ma takie osoby wśród znajomych.

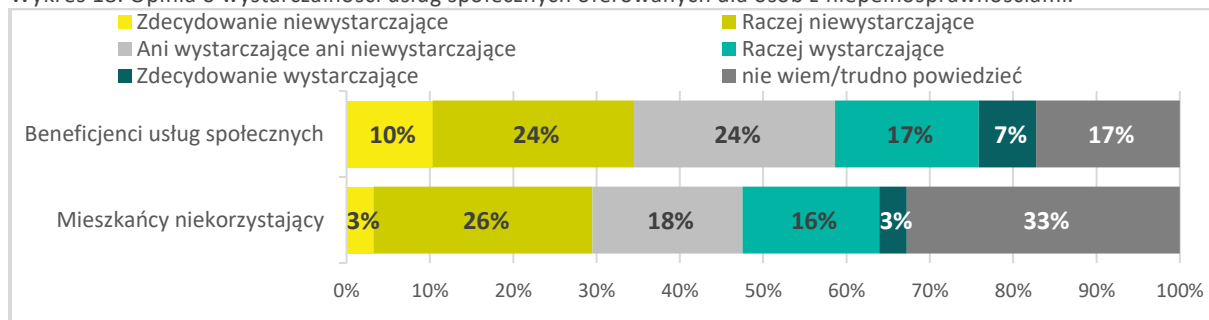
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestniczących w badaniu mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Lubowidz dobrze wspiera osoby z niepełnosprawnościami (to jest opinia 35% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystających z nich).

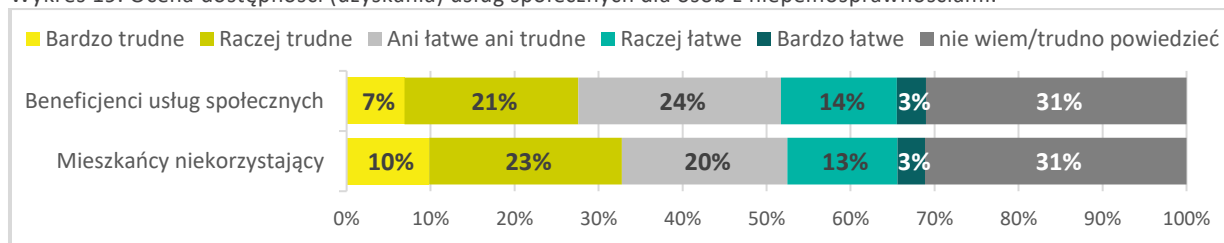
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród badanych mieszkańców przeważa opinia o tym, że usługi oferowane przez gminę Lubowidz dla osób z niepełnosprawnościami są niewystarczające (takiego zdania jest 34% beneficjentów usług społecznych i 29% niekorzystających z nich).

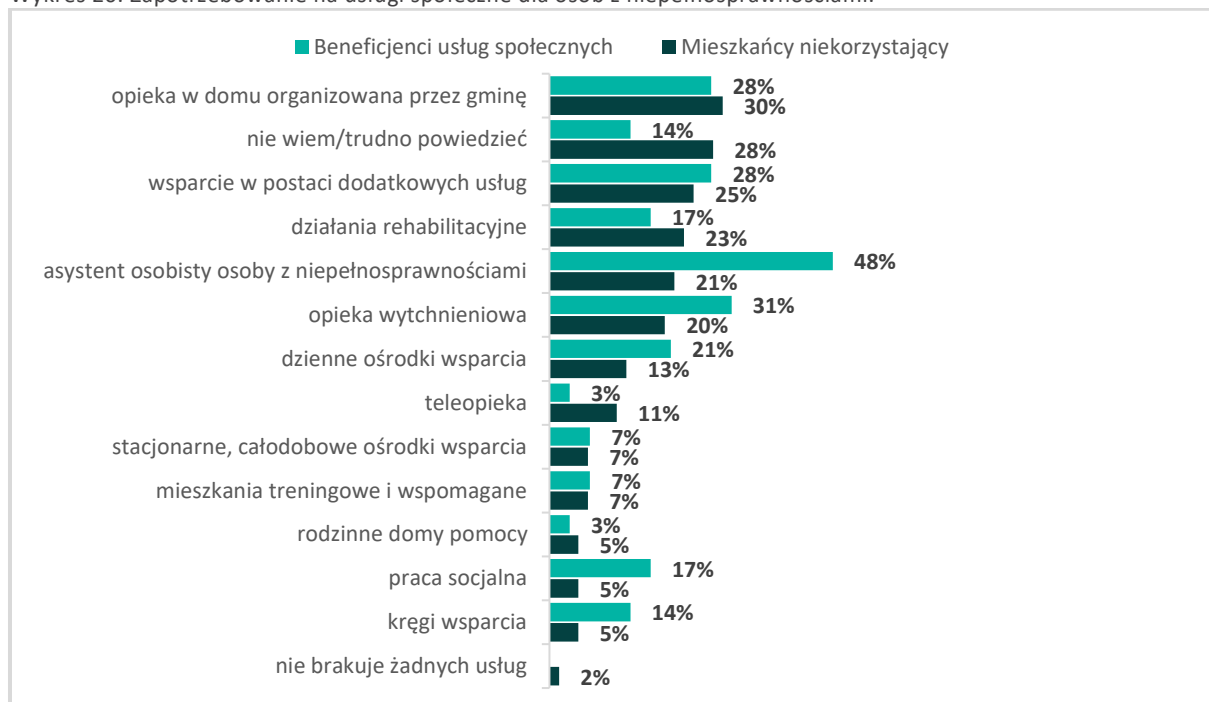
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami na terenie gminy Lubowidz jest trudne (to jest opinia 28% beneficjentów usług społecznych i 33% niekorzystających z nich).

Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

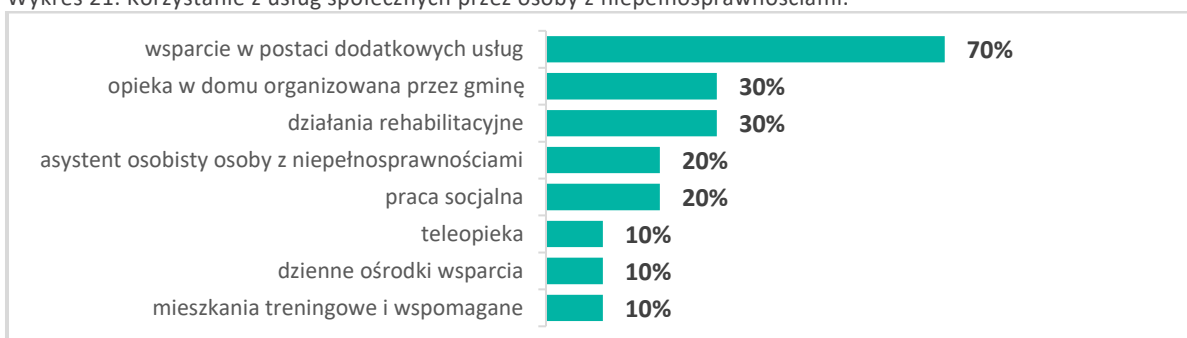

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób z niepełnosprawnościami są:

- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- wsparcie w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- działania rehabilitacyjne.

Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

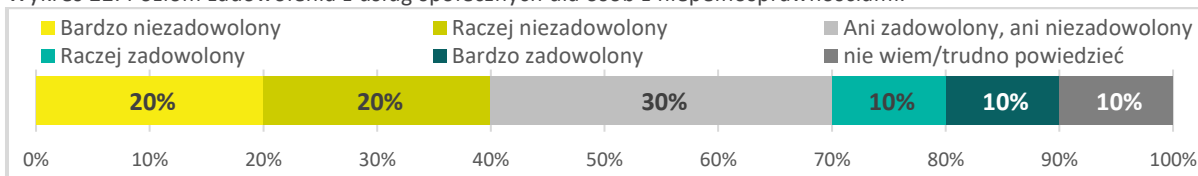

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani uznali, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby z niepełnosprawnościami najczęściej korzystały z następujących usług:

- wsparcia w postaci dodatkowych usług (np. w formie dożywiania lub w zakresie transportu, dowozu)
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania organizowane przez gminę
- działań rehabilitacyjnych
- asystenta osobistego osoby z niepełnosprawnościami
- pracy socjalnej.

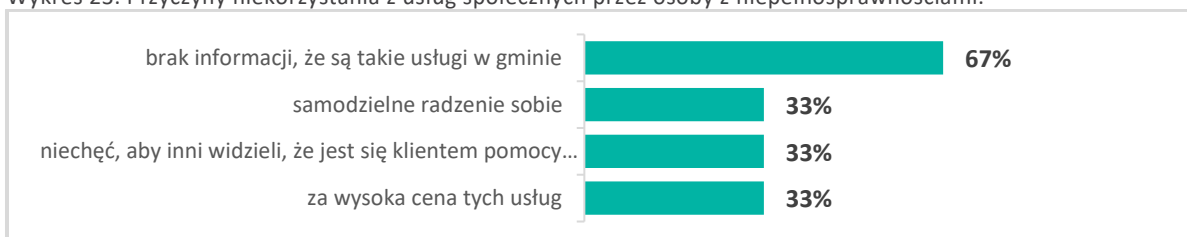
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani mieszkańcy gminy Lubowidz, korzystający z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami stwierdzili, że w większości jest z nich niezadowolona (20% zadowolonych do 40% niezadowolonych).

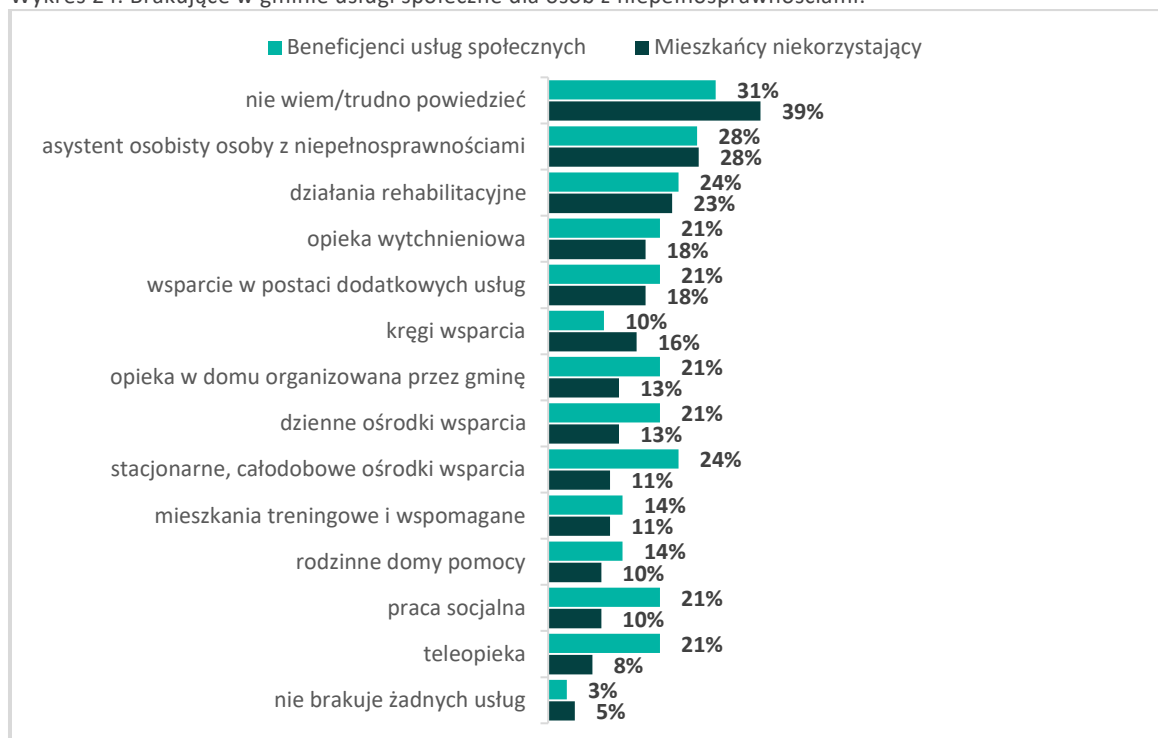
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z niepełnosprawnościami, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich wskazywały na: brak informacji o świadczeniu takich usług w gminie (to opinia 67% badanych), radzenie sobie samodzielnie, za wysoka cena tych usług oraz niechęć, aby inni widzieli, że jest się klientem pomocy społecznej (po 33% ankietowanych).

Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

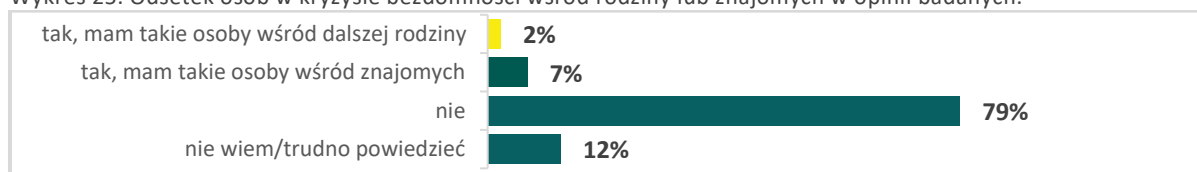
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakujące usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami to:

- asystent osobisty osoby z niepełnosprawnościami
- działania rehabilitacyjne
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

3. Usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie bezdomności.

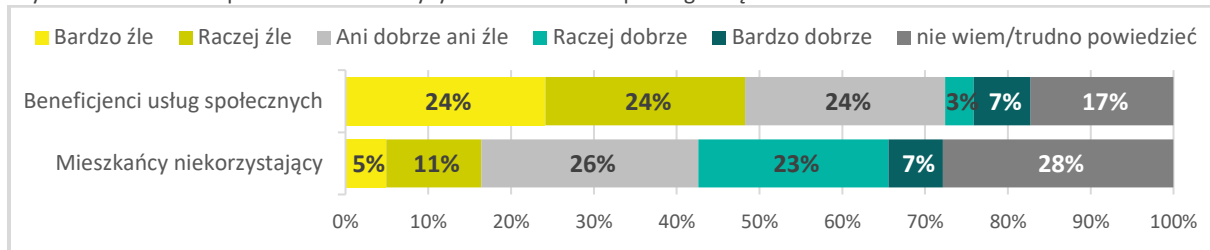
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Lubowidz niespełna 2% przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, natomiast 7% wskazało na takie osoby wśród znajomych.

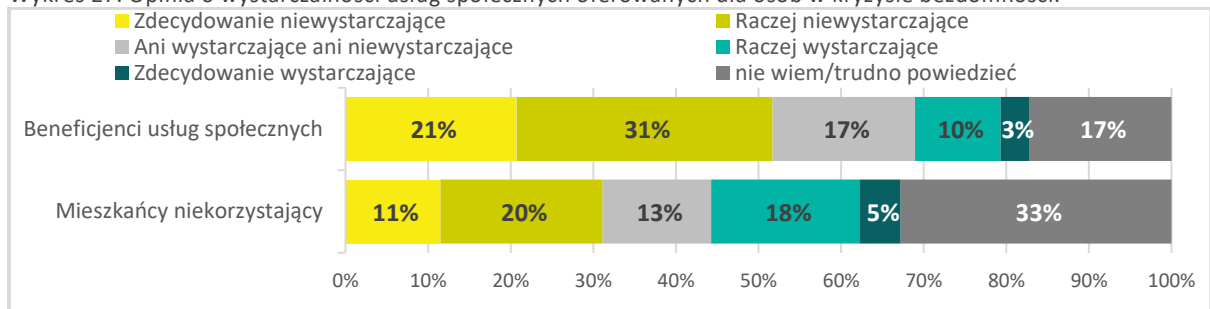
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę Lubowidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazują, że gmina Lubowidz źle wspiera osoby bezdomne (to jest zdanie 28% badanych), aniżeli dobrze (10% pytanym). Innego zdania są mieszkańcy niekorzystający z usług (30% pytanym twierdzi, że gmina dobrze wspiera osoby bezdomne, a 16% badanych uważa, że źle je wspiera).

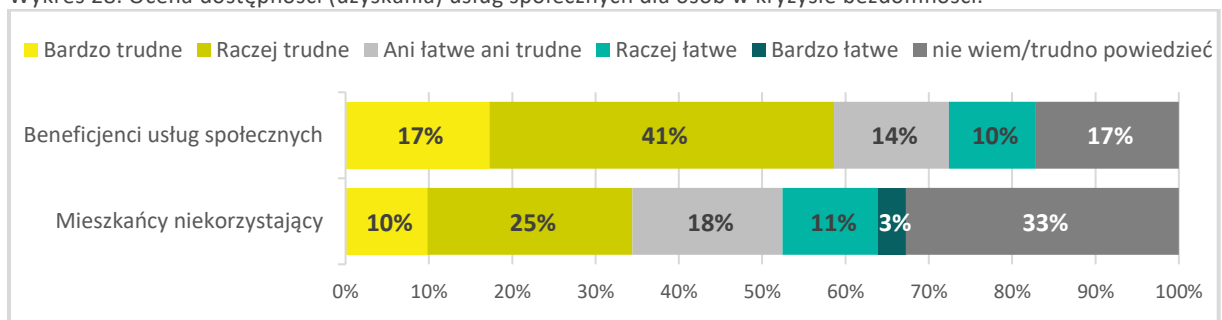
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ankietowani wskazali także, że usługi oferowane osobom w kryzysie bezdomności przez gminę Lubowidz są niewystarczające (to zdanie 52% beneficjentów usług społecznych i 31% niekorzystających z nich).

Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności na terenie gminy Lubowidz jest trudne (taką opinię wyraża 58% beneficjentów usług społecznych i 35% niekorzystających z nich).

Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

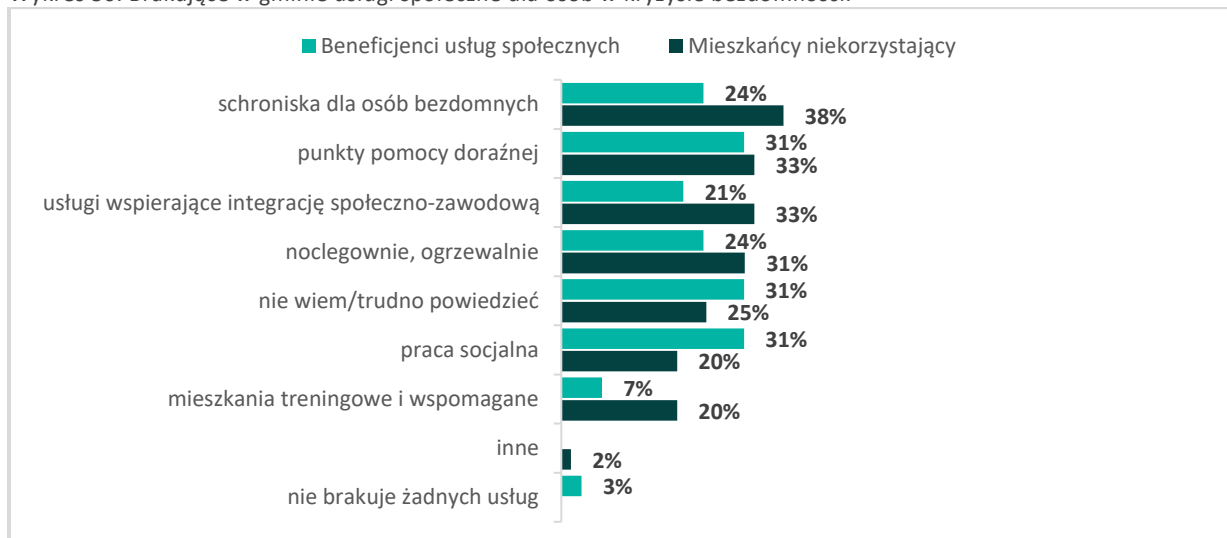

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie bezdomności są:

- punkty pomocy doraźnej
- usługi wspierające integrację społeczno-zawodową
- praca socjalna z osobami pozostającymi w kryzysie bezdomności
- mieszkania treningowe i wspomagane
- noclegownie; ogrzewalnie
- schroniska dla osób bezdomnych.

Wykres 30. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej brakuje następujących usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności:

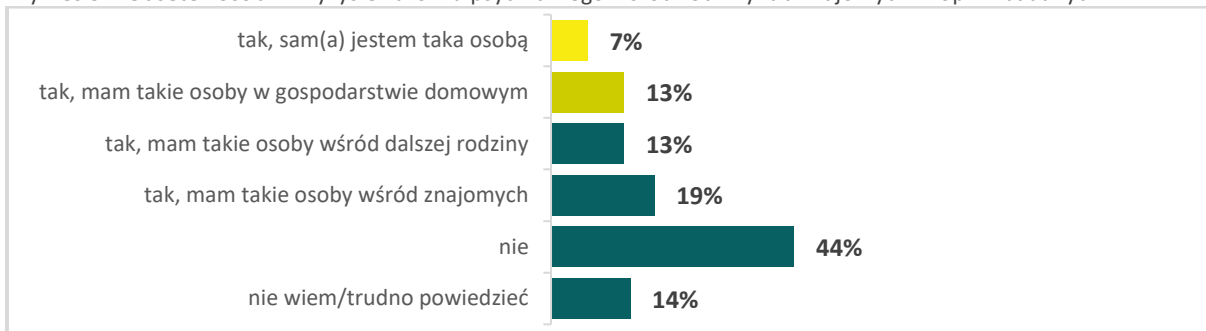
- schronisk dla osób bezdomnych
- punktów pomocy doraźnej

- usług wspierających integrację społeczno-zawodową osób w kryzysie bezdomności.

4. Usługi społeczne dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

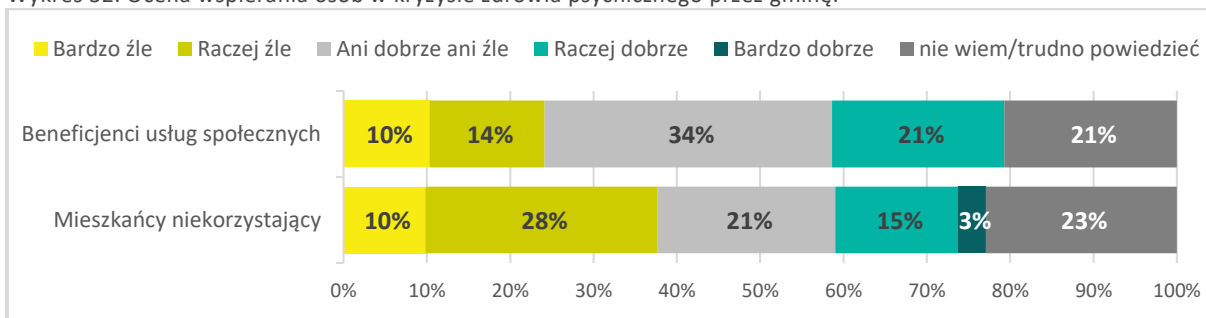
Wykres 31. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców 7% stanowiły osoby w kryzysie zdrowia psychicznego. Dodatkowo 13% ankietowanych przyznało, że ma takie osoby w gospodarstwie domowym, 13% uczestników badania przyznało, że ma takie osoby wśród dalszej rodziny, a 19% wśród znajomych.

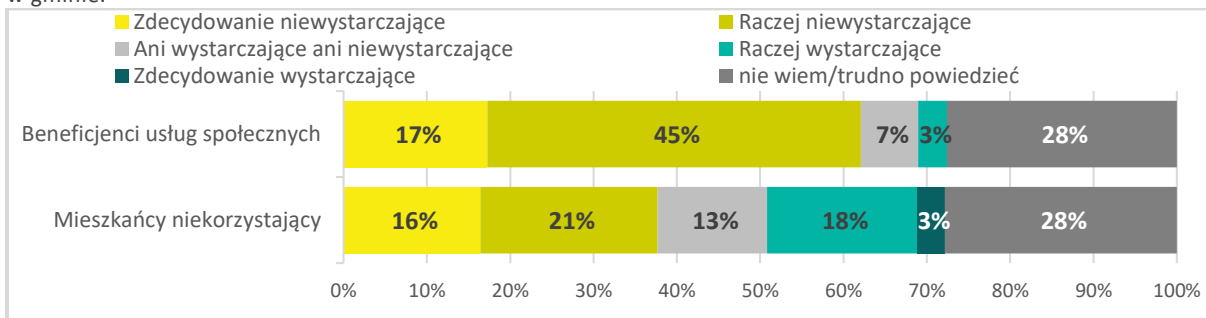
Wykres 32. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców przeważa zdanie, że gmina Lubowidz źle wspiera osoby w kryzysie zdrowia psychicznego (to jest zdanie 24% beneficjentów usług społecznych i 38% niekorzystających z nich).

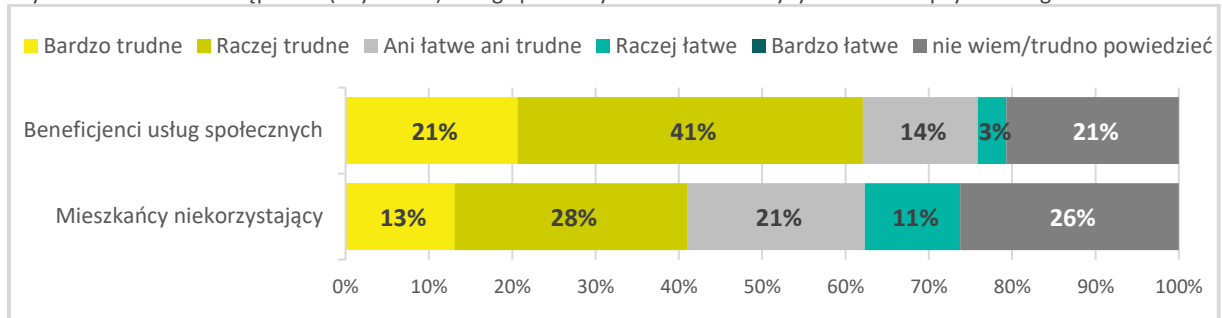
Wykres 33. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Uczestniczący w badaniu mieszkańcy stwierdzili, że usługi oferowane osobom w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę Lubowidz są niewystarczające (tak uważa 62% beneficjentów usług społecznych i 37% niekorzystających z nich).

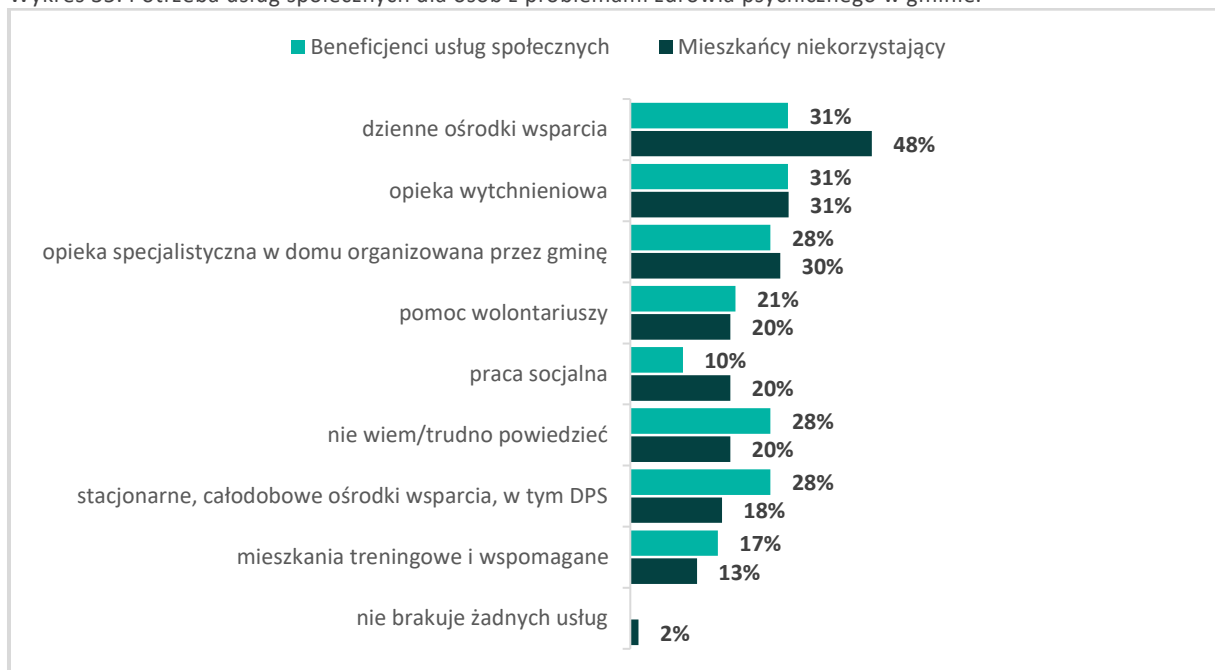
Wykres 34. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród ankietowanych mieszkańców przeważa zdanie, że uzyskanie usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego na terenie gminy Lubowidz jest trudne (taka jest opinia 62% beneficjentów usług społecznych i 41% niekorzystających z nich).

Wykres 35. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.

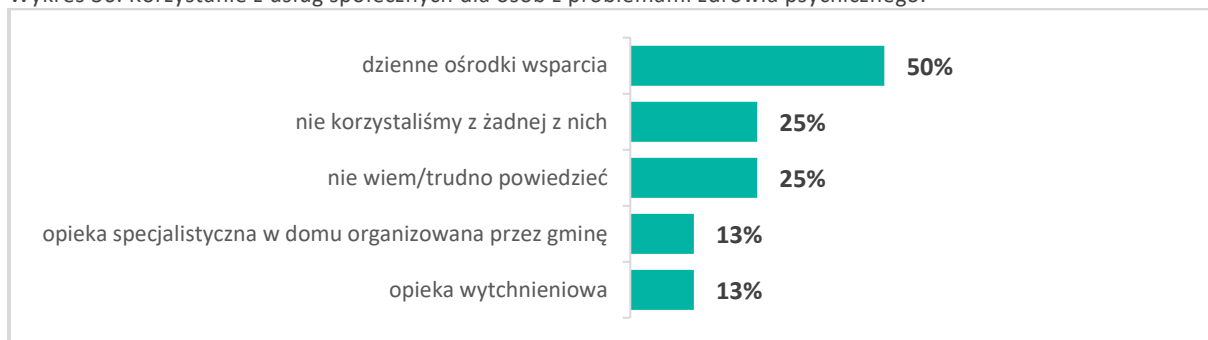

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- dzienne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.

Wykres 36. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

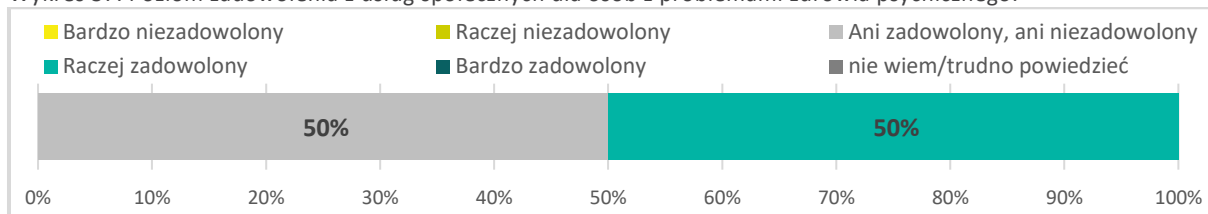

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat osoby w kryzysie zdrowia psychicznego z terenu gminy Lubowidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- codziennych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- specjalistyczne usługi świadczone w miejscu zamieszkania przez gminę.

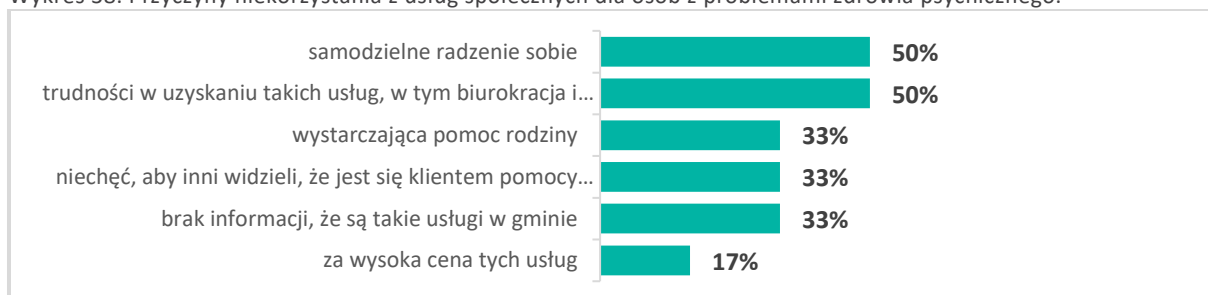
Wykres 37. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Lubowidz korzystających z usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (po 50% zadowolonych i niezadowolonych).

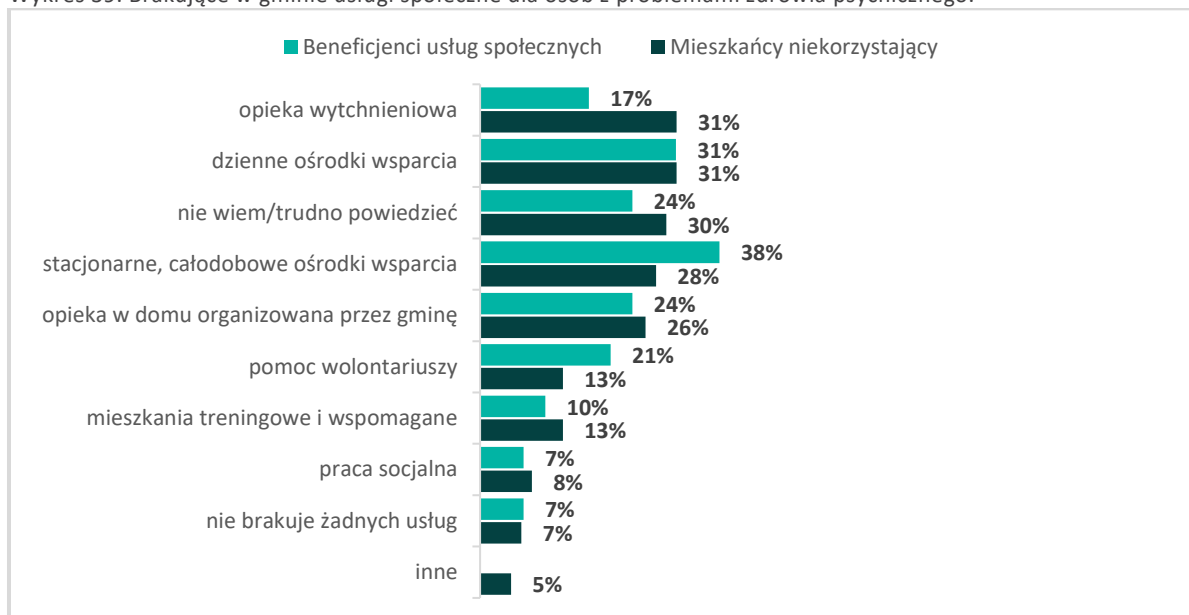
Wykres 38. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Osoby z problemami zdrowia psychicznego, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielnie oraz trudności w uzyskaniu takich usług, w tym biurokracja i długi czas oczekiwania na decyzje (po 50% ankietowanych).

Wykres 39. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

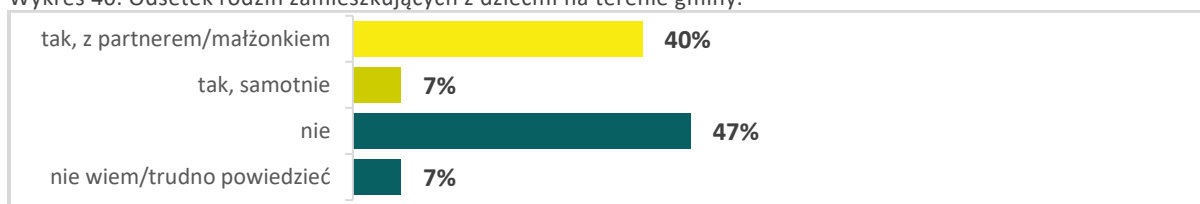
Zdaniem beneficjentów i pozostałych mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego są:

- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).
- dzielne ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- stacjonarne, całodobowe ośrodki wsparcia.

5. Usługi społeczne dla rodzin z dziećmi

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o realizowanych usługach społecznych i zapotrzebowaniu na nie dla rodzin z dziećmi.

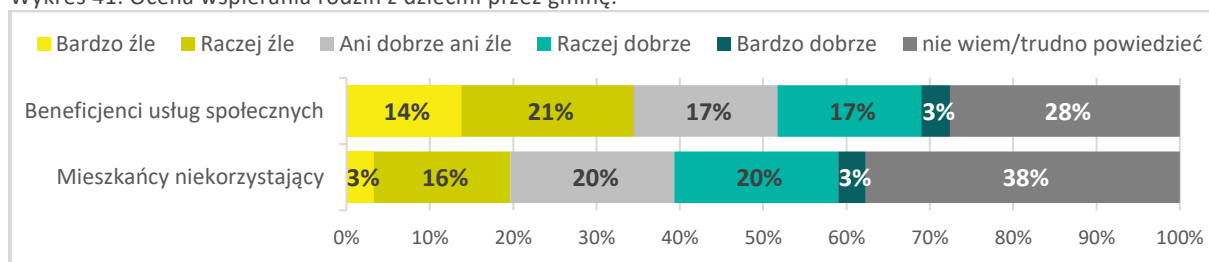
Wykres 40. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród badanych mieszkańców gminy Lubowidz 40% ankietowanych stanowiły rodziny z dziećmi. Dodatkowo 7% uczestników badania przyznało, że mieszka samotnie z dziećmi, natomiast 47% nie posiada dzieci.

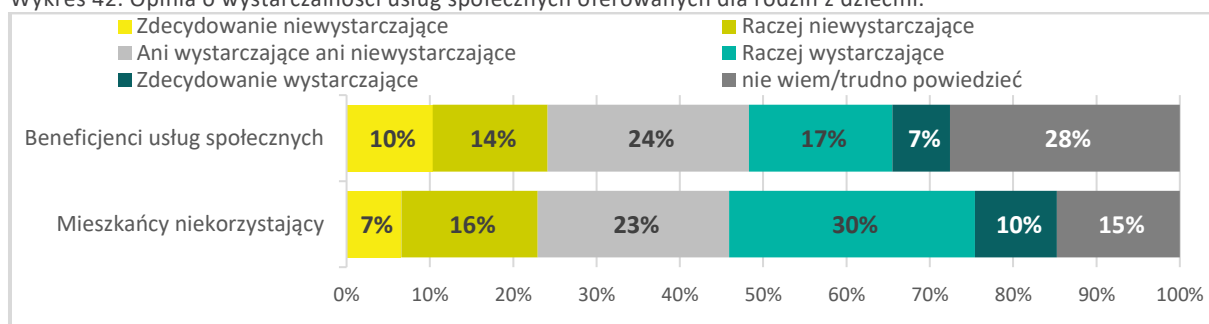
Wykres 41. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę Lubowidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej wskazują, że gmina źle wspiera rodziny z dziećmi (35% badanych), aniżeli dobrze wspiera (20% badanych). Przeciwnego zdania są mieszkańcy niekorzystający ze wsparcia w postaci usług (23% badanych uważa, że gmina dobrze wspiera rodziny z dziećmi, a 19% respondentów uważa, że źle wspiera).

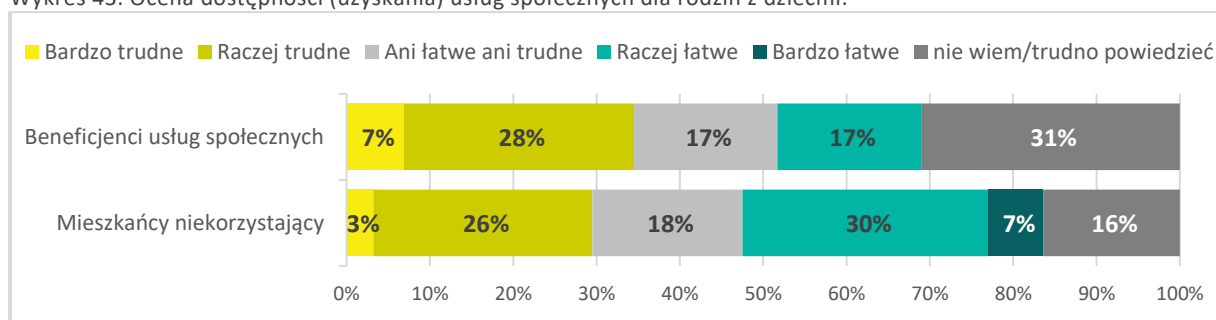
Wykres 42. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród uczestników procesu badawczego przeważa opinia o tym, że usługi oferowane rodzinom z dziećmi przez gminę Lubowidz są wystarczające (takiego zdania jest 24% beneficjentów usług społecznych i 40% niekorzystających z nich).

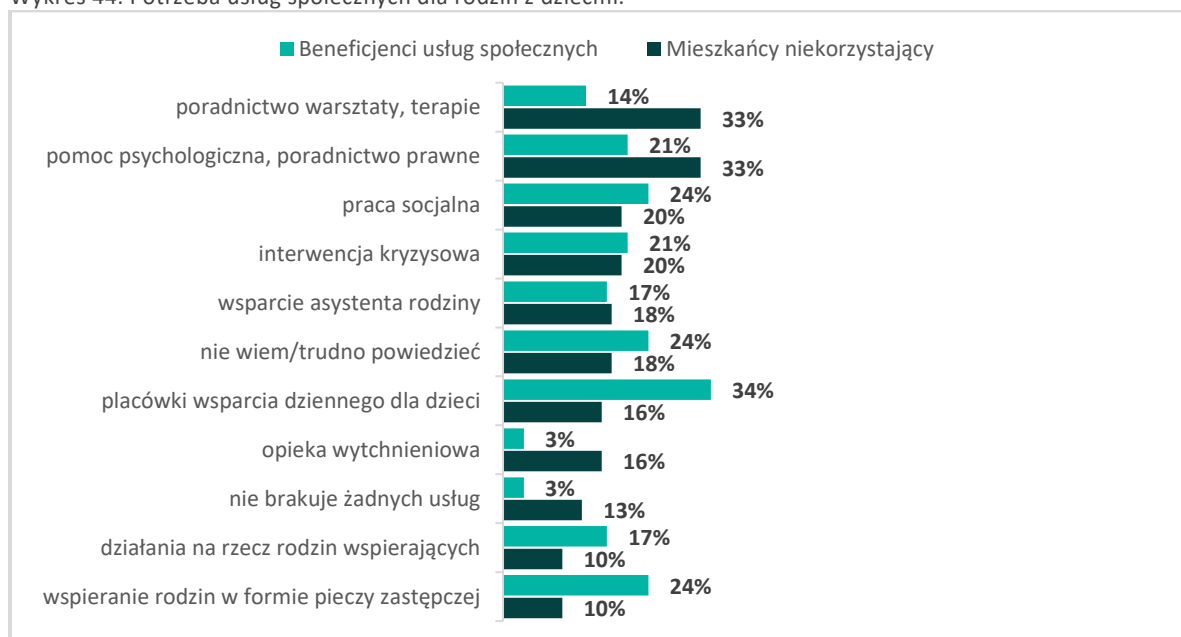
Wykres 43. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Opinia o stopniu trudności w uzyskaniu usług społecznych dla rodzin z dziećmi na terenie gminy Lubowidz jest podzielona. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że uzyskanie ww. usług jest trudne (35% ankietowanych) niż jest łatwe (17% badanych). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (37% ankietowanych uznało, że jest łatwe, a 29% badanych, że jest trudne).

Wykres 44. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

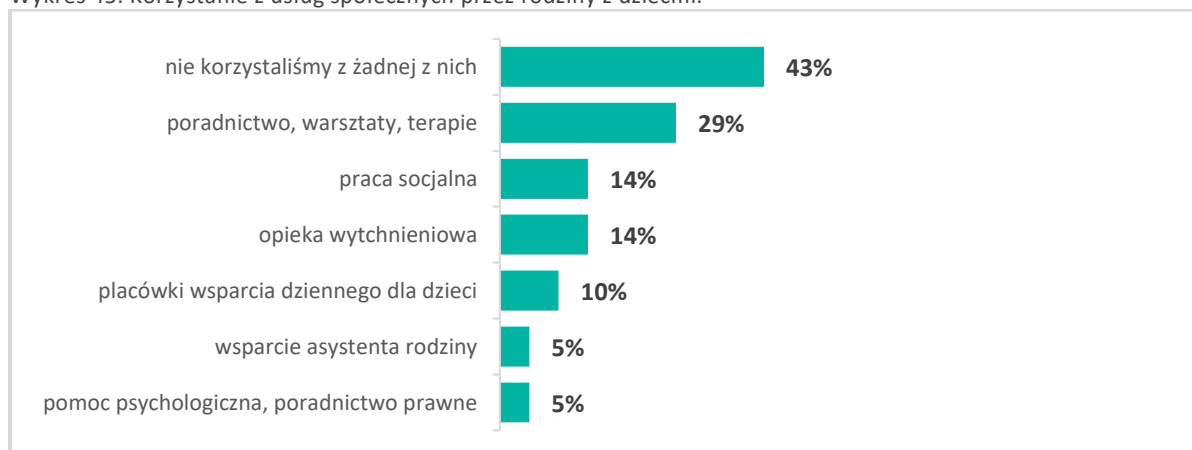

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W opinii mieszkańców gminy Lubowidz najbardziej potrzebnymi usługami społecznymi dla rodzin z dziećmi są:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne
- praca socjalna.

Wykres 45. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

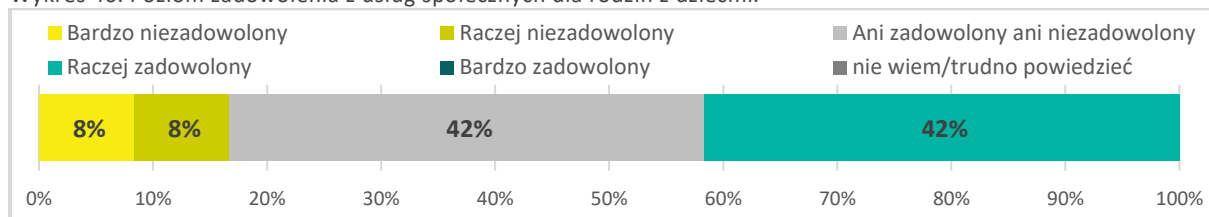

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Z analizy materiału badawczego wynika, że w ciągu ostatnich 3 lat rodziny z dziećmi z terenu gminy Lubowidz najczęściej korzystały z następujących usług:

- poradnictwo, warsztaty, terapie
- praca socjalna
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa).

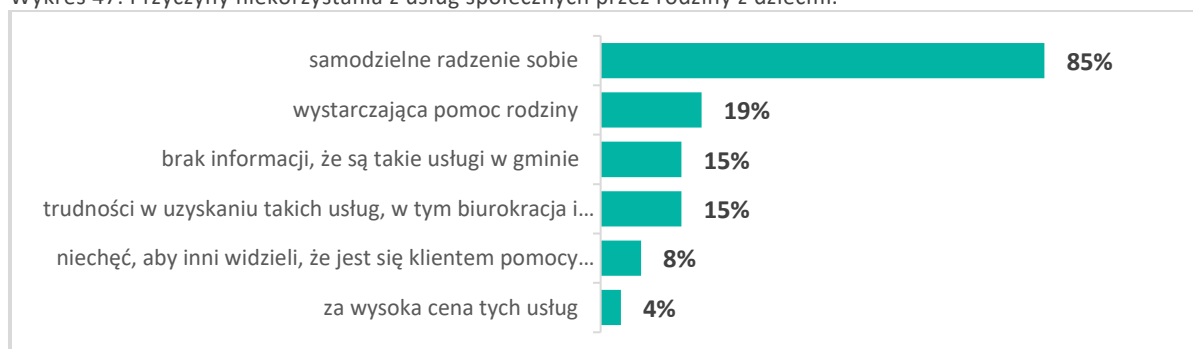
Wykres 46. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pośród ankietowanych z terenu gminy Lubowidz korzystających z usług społecznych dla rodzin z dziećmi większość wyraziło swoje zadowolenie z poziomu ich świadczenia (42% zadowolonych do 16% niezadowolonych).

Wykres 47. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Rodziny z dziećmi, które nie były objęte usługami społecznymi jako przyczynę niekorzystania z nich głównie wskazywały na: radzenie sobie samodzielne z problemami (85% ankietowanych) oraz wystarczającą pomoc rodziny (19% badanych).

Wykres 48. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

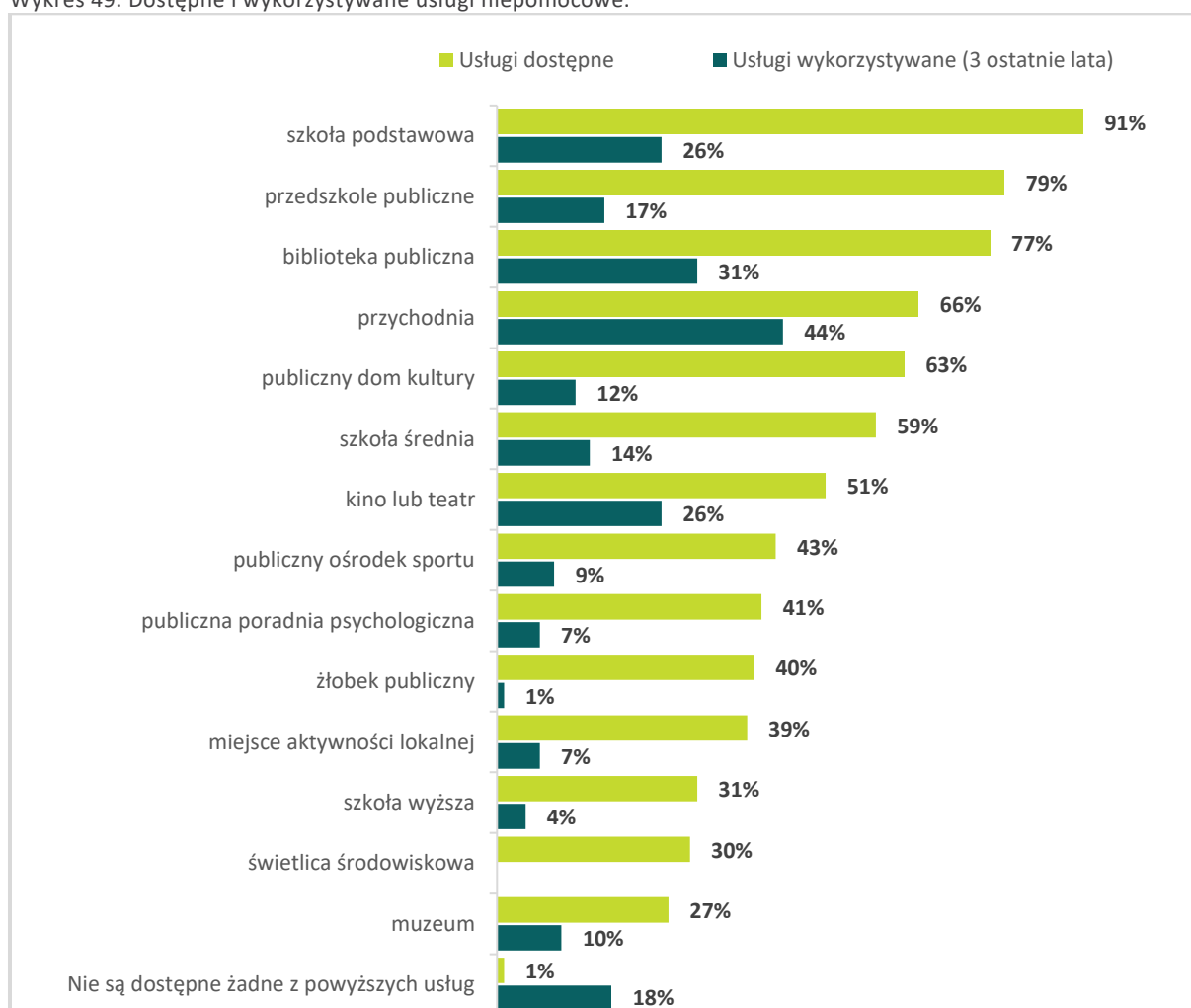
Zdaniem beneficjentów usług społecznych i pozostałych mieszkańców gminy najbardziej brakującymi usługami społecznymi dla rodzin z dziećmi są:

- placówki wsparcia dziennego dla dzieci
- wsparcie dla członków rodzin lub opiekunów służące ich odciążeniu (tzw. opieka wytchnieniowa)
- pomoc psychologiczna, poradnictwo prawne.

6. Usługi niepomocowe dostępne w gminie

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o realizowanych na jej terenie usługach niepomocowych.

Wykres 49. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem mieszkańców gminy Lubowidz na jej terenie są dostępne różne niepomocowe usługi społeczne. Najczęściej wskazywane to:

- szkoła podstawowa (91% ankietowanych)
- przedszkole publiczne (79% ankietowanych)
- biblioteka publiczna (77% ankietowanych)

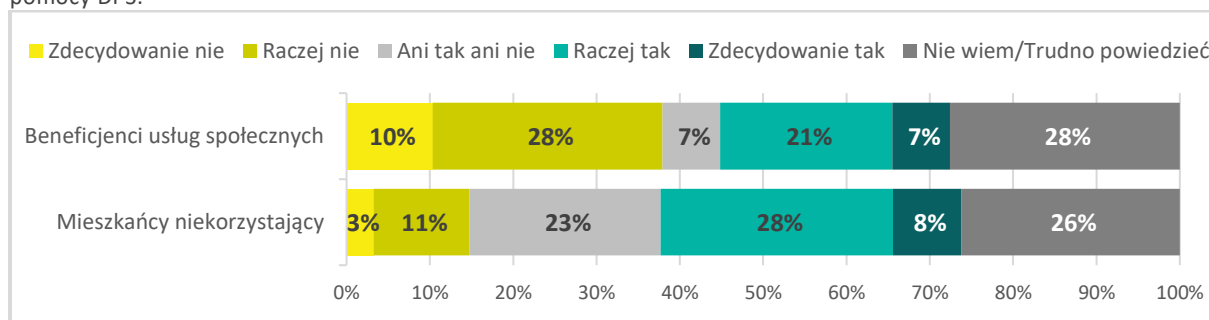
- przychodnia (66% ankietowanych).
- publiczny dom kultury (63% ankietowanych)
- szkoła średnia (59% ankietowanych)
- kino lub teatr (51% ankietowanych)
- publiczny ośrodek sportu (43% ankietowanych).

Natomiast najczęściej wykorzystywaną w ciągu ostatnich 3 lat usługą społeczną według respondentów jest przychodnia (44% badanych) oraz biblioteka (31% badanych).

7. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu dotyczącym opinii mieszkańców gminy Lubowidz o potrzebie zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych.

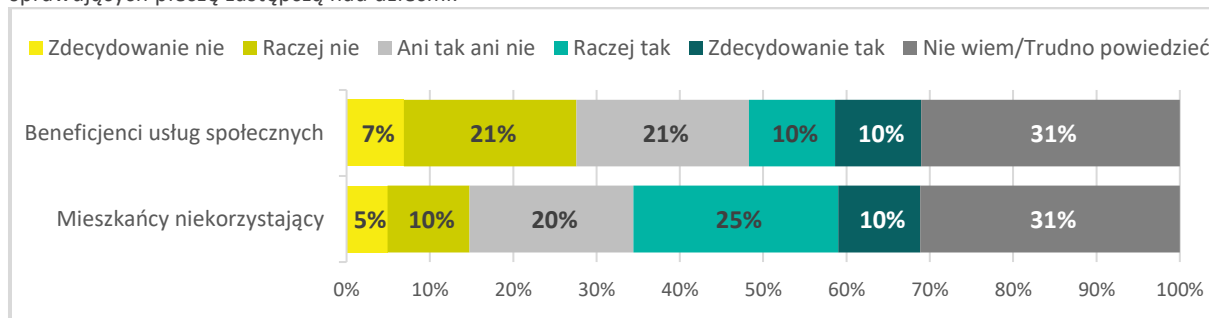
Wykres 50. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Lubowidz w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla osób, które potrzebują pomocy DPS opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że nie należy wzmacniać takich działań (38% ankietowanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia, a 28% ankietowanych, że wymagają wzmocnienia). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (36% respondentów uważa, że wymagają wzmocnienia, a 14% respondentów twierdzi, że nie wymagają wzmocnienia,).

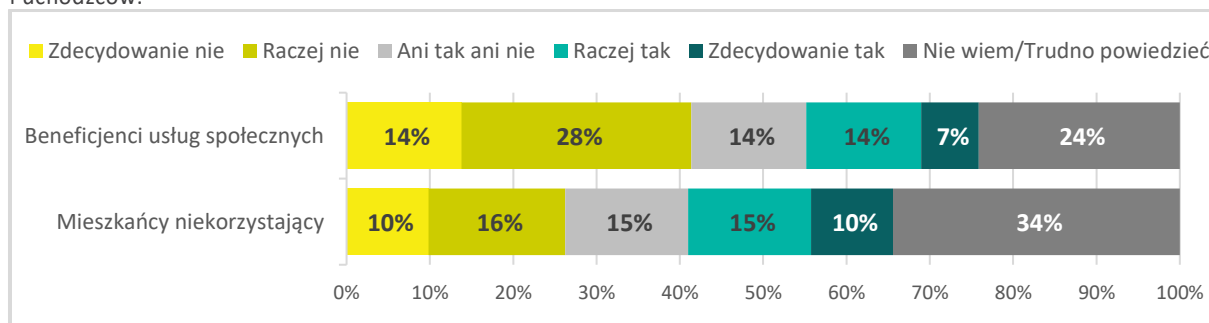
Wykres 51. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Wśród mieszkańców gminy Lubowidz w przypadku większego zaangażowania się instytucji powiatowych w usługi społeczne dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi opinie były podzielone. Beneficjenci usług społecznych częściej przyznają, że nie należy wzmacniać takich działań (28% ankietowanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia, a 20% ankietowanych uważa, że wymagają wzmocnienia). Natomiast mieszkańcy niekorzystający z usług społecznych mają odwrotne zdanie (35% ankietowanych uważa, że wymagają wzmocnienia, a 15% ankietowanych uważa, że nie wymagają wzmocnienia).

Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Mieszkańcy gminy Lubowidz są zgodni co do tego, że nie ma potrzeby angażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców (takiego zdania jest 42% beneficjentów usług społecznych i 26% mieszkańców niekorzystających z nich).

ROZDZIAŁ III

DIAGNOZA USŁUG SPOŁECZNYCH – WNIOSKI Z BADANIA ANKIETOWEGO INSTYTUCJI ŚWIADCZĄCYCH USŁUGI SPOŁECZNE W GMINIE LUBOWIDZ

I. Metodologia badania ankietowego oraz charakterystyka grupy badawczej

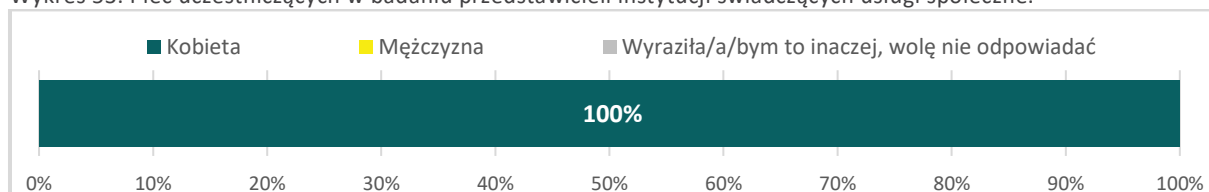
1. Metodologia badania

W ramach niniejszej diagnozy zostało również przeprowadzone przez firmy IBC oraz CBM Indicator we współpracy z MCPS badanie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w województwie mazowieckim. Badanie miało charakter ilościowy i zostało przeprowadzone w lutym i marcu 2025 roku za pomocą kwestionariusza ankietowego skierowanego do przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne. W badaniu zostało zastosowane podejście mieszane (mixed mode) obejmujące trzy techniki zbierania danych: CAWI (ankieta online), CATI (wywiady telefoniczne) oraz CAPI (wywiady bezpośrednie). **W gminie Lubowidz przeprowadzono 2 wywiady z przedstawicielami ww. instytucji** (część pytań ze względu na ich tematykę została zadana mniejszej, dedykowanej grupie przedstawicieli instytucji). Liczebność jest zbyt mała do wykonania analiz ilościowych ($n < 30$), dlatego dane mają charakter jakościowy.

2. Charakterystyka grupy badawczej

Poniżej prezentujemy charakterystykę grupy badawczej w zakresie następujących zmiennych: płci, wieku, stanowiska, stażu pracy, podmiotu prowadzącego, nazwy instytucji. Grupa ta uczestniczyła w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne i zdrowotne w zakresie podejścia instytucji do rozwoju świadczonych usług społecznych w gminie Lubowidz.

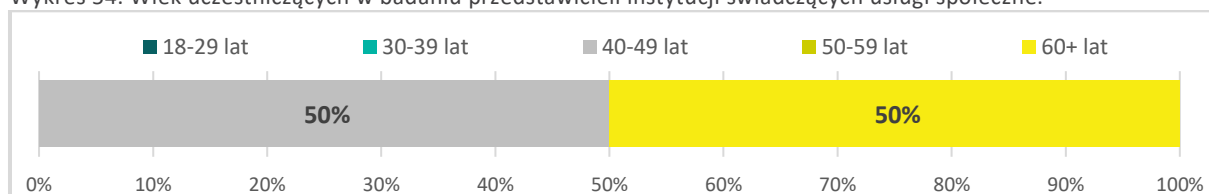
Wykres 53. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przedmiotowym badaniu dominującą grupą respondentów pod kątem płci były kobiety (stanowiły 100% badanych).

Wykres 54. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku wieku respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy wiekowe, wśród których nie odnotowano jednej dominującej grupy ankietowanych (w każdej grupie odnotowano 50% badanych).

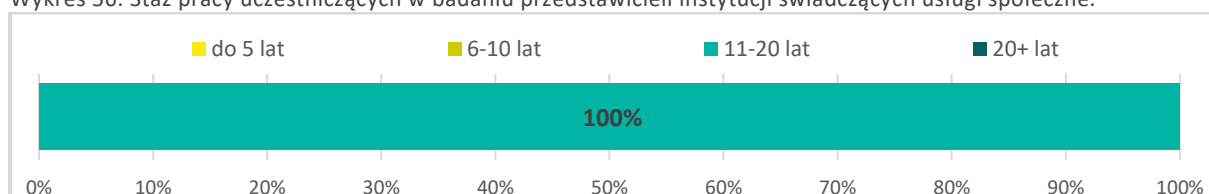
Wykres 55. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stanowiska respondentów reprezentowali oni tylko dwie grupy zawodowe, wśród których dominującą byli kierownicy/dyrektorzy (100% ankietowanych).

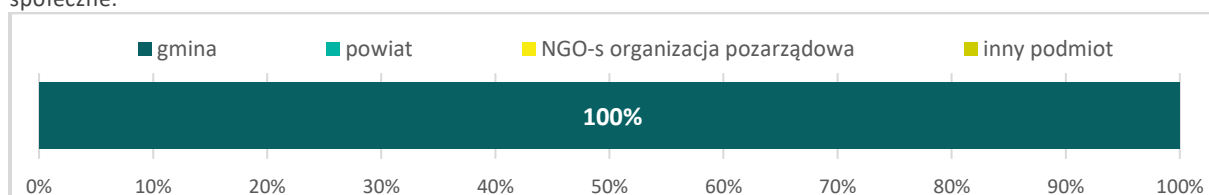
Wykres 56. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku stażu pracy respondentów reprezentowali oni tylko jedną grupę doświadczenia i była to ta w przedziale 11-20 lat (100% ankietowanych).

Wykres 57. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku podmiotu prowadzącego dla instytucji uczestniczących w badaniu został zidentyfikowany tylko jeden podmiot i była to gmina.

Wykres 58. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.

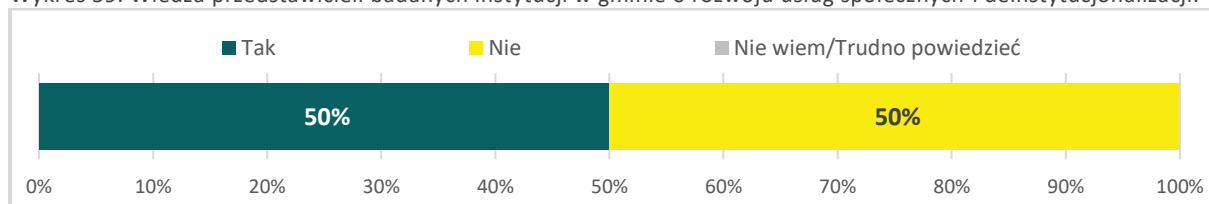
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W przypadku nazwy instytucji uczestniczących w badaniu zostały zidentyfikowane dwa podmioty: placówka poradnictwa specjalistycznego i bibliotek publiczna lub dom kultury.

II. Opinie przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne w gminie w zakresie rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne w zakresie ich podejścia do rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

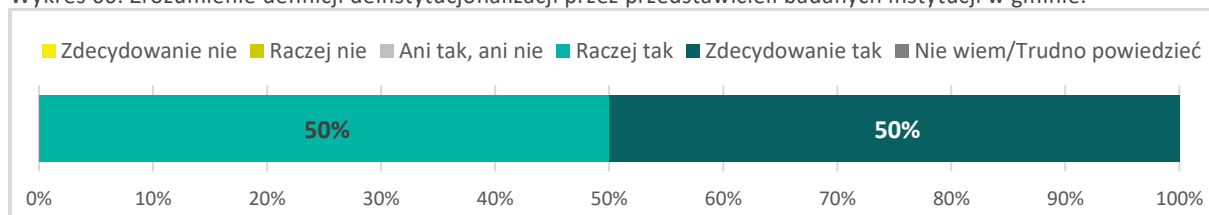
Wykres 59. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji w gminie ma wiedzę o rozwoju środowiskowych usług społecznych określanych pojęciem deinstytucjonalizacji.

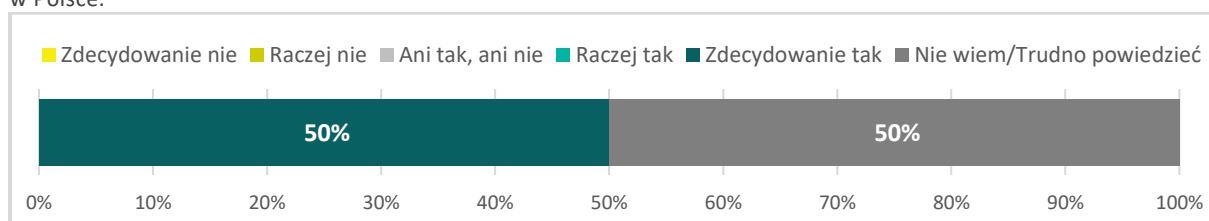
Wykres 60. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Deinstytucjonalizacja praktyk pomocowych to proces przechodzenia od organizowania wsparcia opartego na rozwiązaniach zakładowych, w których kluczową rolę odgrywają placówki całodobowe długookresowego pobytu, do organizowania wsparcia w sposób środowiskowy, z wykorzystaniem infrastruktury usług społecznych i innych zasobów społeczności lokalnych (M. Rymśa, 2022). Ta definicja jest zrozumiała dla wszystkich respondentów uczestniczących w badaniu.

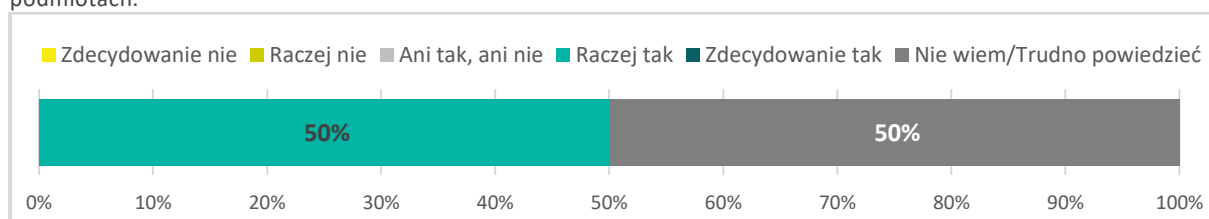
Wykres 61. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji podziela zdanie, że rozwój środowiskowych usług społecznych, czyli deinstytucjonalizacja jest słusznym kierunkiem rozwoju polityki społecznej w Polsce.

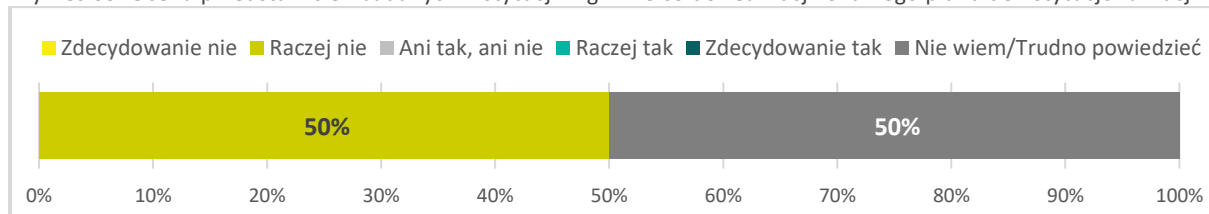
Wykres 62. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciel jednej z dwóch instytucji przyznaje, że ich podopieczni i personel wyrażali potrzebę rozwoju środowiskowych usług społecznych w tych podmiotach.

Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

W jednej z badanych instytucji zlokalizowanych w gminie Lubowidz w opinii jej przedstawiciela nie jest realizowany lokalny plan deinstytucjonalizacji usług społecznych.

III. Analiza usług społecznych prowadzonych dla poszczególnych grup beneficjentów w badanych instytucjach, ich problemy w rozwoju i gotowości do świadczenia usług społecznych

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne dla poszczególnych grup beneficjentów, a także problemy w rozwoju i gotowości podmiotów do rozwoju tych usług.

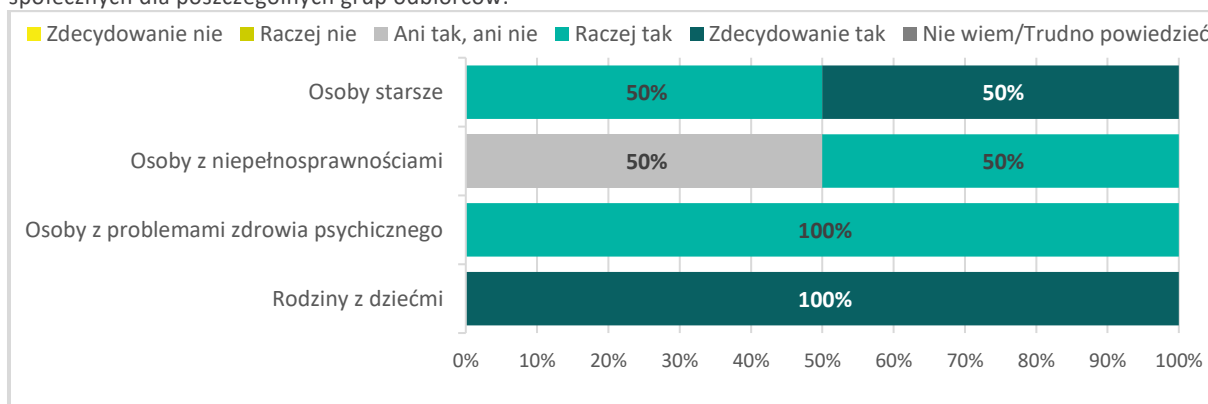
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Badane instytucje świadczą usługi społeczne głównie dla następujących grup: osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami, rodziny z dziećmi, osoby z problemami zdrowia psychicznego.

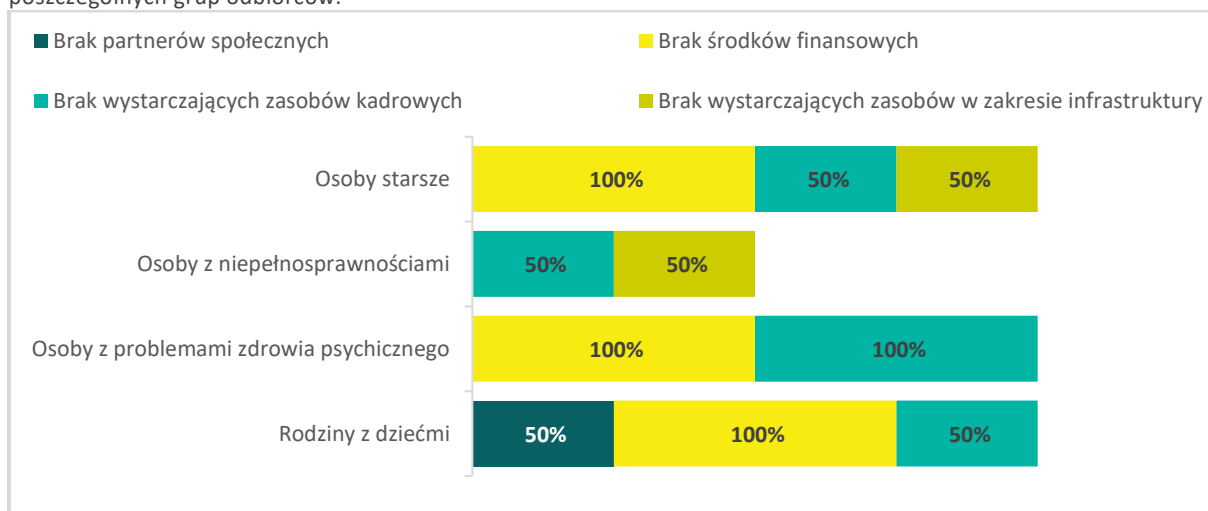
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem pracowników badanych instytucji przede wszystkim pożądanym jest w nich rozwój usług społecznych dla następujących grup odbiorców: osoby w kryzysie zdrowia psychicznego, osoby starsze, rodziny z dziećmi (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

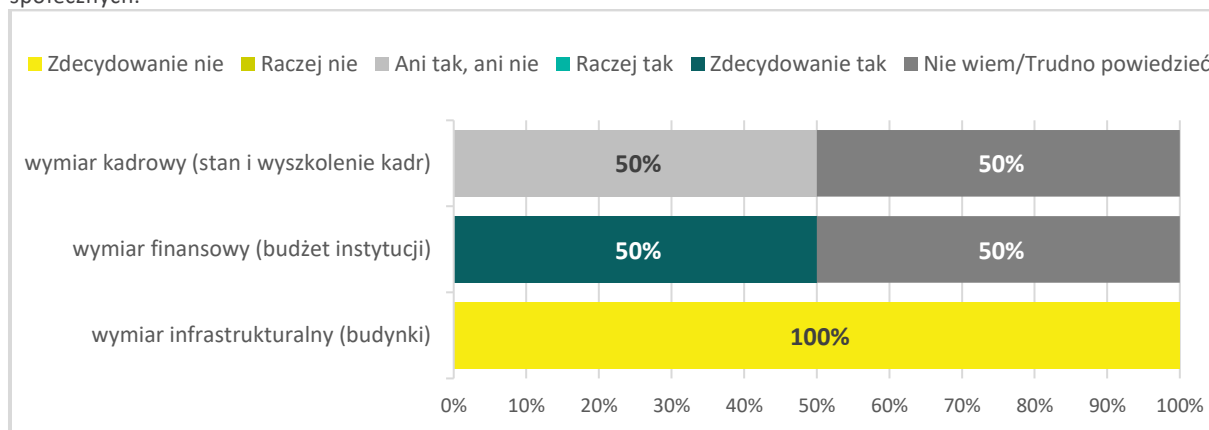
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Główne bariery w rozwoju usług społecznych zgłaszane przez przedstawicieli badanych instytucji w stosunku do poszczególnych grup odbiorców w gminie Lubowidz to: brak środków finansowych, brak wystarczających zasobów kadrowych oraz infrastrukturalnych (pytanie zadawano tylko instytucjom świadczącym usługi dla danych grup odbiorców).

Wykres 67. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

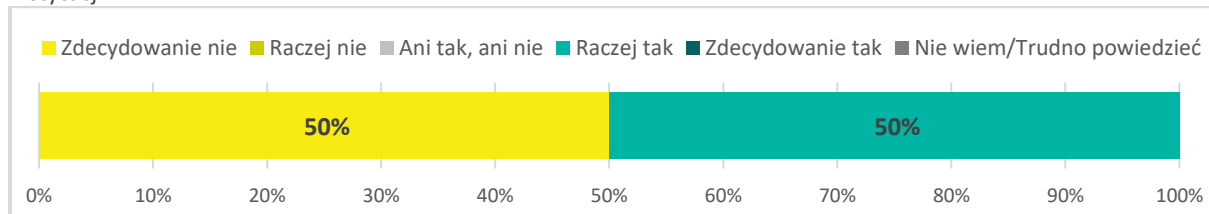
Instytucje zgłaszają umiarkowaną gotowość do rozwoju usług społecznych biorąc pod uwagę następujące wymiary:

- wymiar kadrowy (stan i wykształcenie kadr) – trudno powiedzieć
- wymiar finansowy (budżet instytucji) – raczej gotowe
- wymiar infrastrukturalny (budynki) – raczej niegotowe.

IV. Opinie przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji

Poniżej prezentujemy wyniki analizy danych uzyskanych w badaniu przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

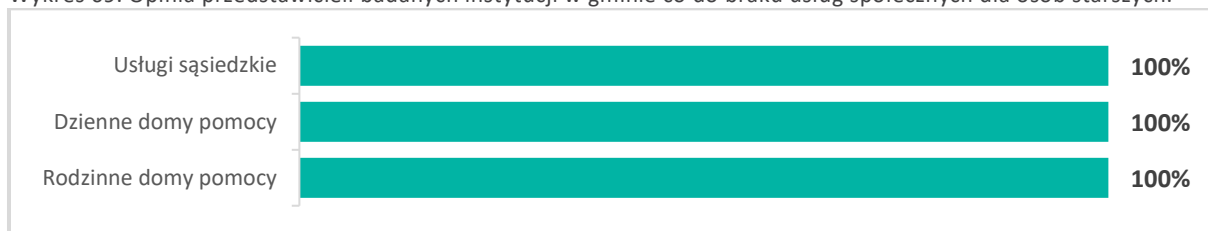
Wykres 68. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje jeszcze usług społecznych, które mogłyby lepiej odpowiadać na potrzeby beneficjentów.

Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób starszych w postaci: usługi sąsiedzkie, dzienne domy pomocy i rodzinne domy pomocy

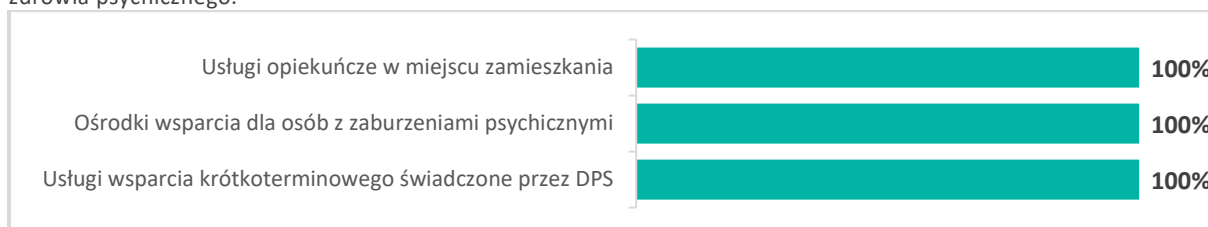
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami w postaci: usługi asystenta osobistego, wolontariat, usługi transportowej door-to-door

Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w postaci: usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, usług wsparcia krótkoterminowego świadczone przez DPS.

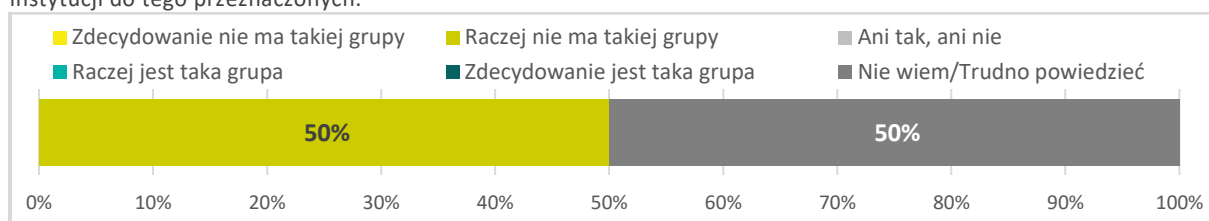
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Zdaniem 1 z 2 przedstawicieli badanych instytucji w ich katalogu usług brakuje usług społecznych dla rodzin z dziećmi w postaci: dostępu do specjalistycznego poradnictwa, warsztatów, terapii

Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

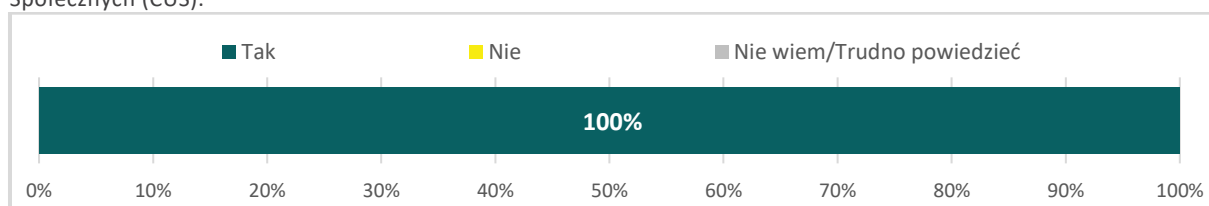
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Pracownicy przebadanych instytucji nie wskazują, że jakaś grupa społeczna nie jest objęta wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.

V. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS)

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do idei powstania Centrum Usług Społecznych (CUS) na terenie gminy Lubowidz.

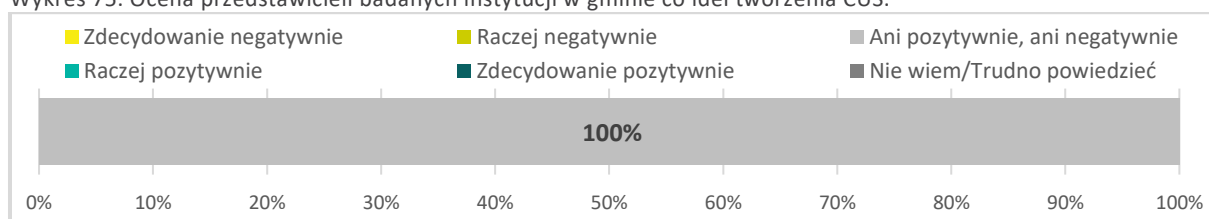
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele badanych instytucji w gminie Lubowidz słyszeli o idei tworzenia Centrum Usług Społecznych.

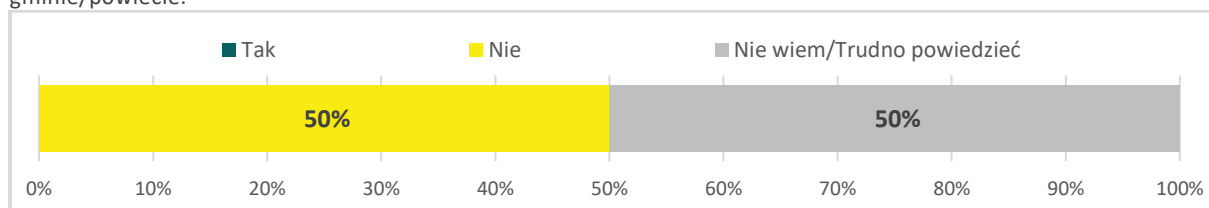
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Centrum Usług Społecznych to jednostka organizacyjna gminy utworzona dla jednej lub co najmniej dwóch gmin w celu zaspokajania potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie określonych usług społecznych oraz koordynacji tych usług, zgodnie z Art. 9. ustawy o realizowaniu usług społecznych przez Centrum Usług Społecznych. Przedstawiciele badanych instytucji ani pozytywnie, ani negatywnie oceniają ideę tworzenia Centrum Usług Społecznych w gminie Lubowidz.

Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.

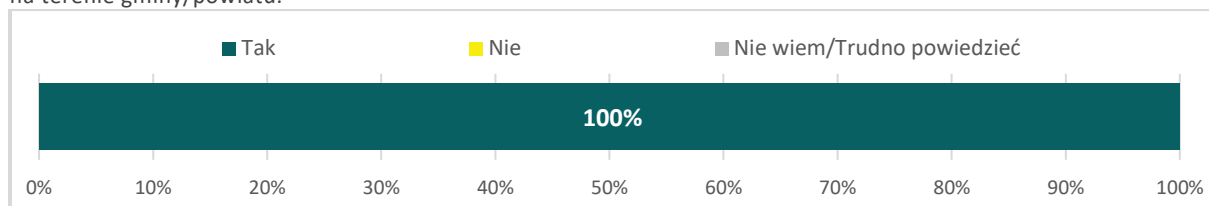
Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli instytucji przyznał, że w ich gminie lub powiecie nie funkcjonuje Centrum Usług Społecznych.

VI. Opinie przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy

Poniżej prezentujemy opinię przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO) i wolontariatu na terenie gminy Lubowidz.

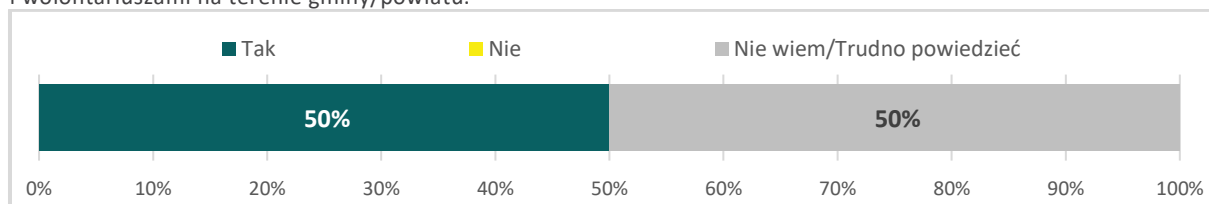
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Przedstawiciele instytucji przyznali, że w ich gminie lub powiecie działają organizacje pozarządowe.

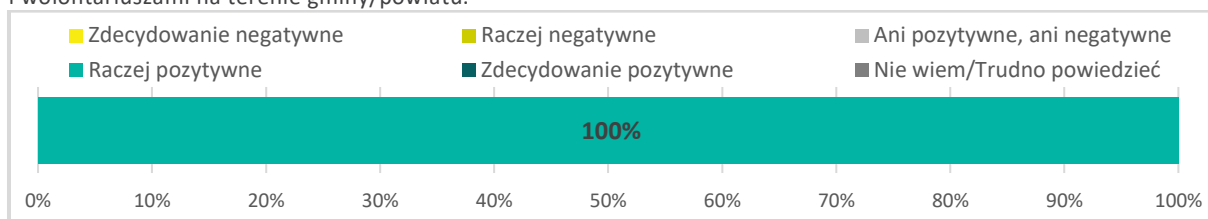
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Jeden z dwóch przedstawicieli badanych instytucji, którzy mają świadomość działania na ich terenie organizacji pozarządowych, deklaruje doświadczenie współpracy z wolontariuszami lub organizacjami pozarządowymi.

Wykres 79. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.

Źródło: opracowanie własne IBC Advisory oraz CBM Indicator na podstawie badania.

Doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu są pozytywne.

SPIS TABEL

Tabela 1. Sytuacja demograficzna w gminie Lubowidz w 2023r.....	16
Tabela 2. Sytuacja gospodarcza w gminie Lubowidz w 2023 r.....	17
Tabela 3. Kapitał społeczny w gminie Lubowidz w 2023 r.	17
Tabela 4. Jednostki organizacyjne pomocy społecznej na terenie gminy Lubowidz	18
Tabela 5. Podmioty ekonomii społecznej na terenie gminy Lubowidz	18
Tabela 6. Organizacje pozarządowe na terenie gminy Lubowidz	18
Tabela 7. Podmioty niepomocowe na terenie gminy Lubowidz.....	19
Tabela 8. Osoby korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku	20
Tabela 9. Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej w Ośrodku Pomocy Społecznej w 2023 roku w podziale na wiek i płeć.....	20
Tabela 10. Powody przyznawania pomocy społecznej w ośrodku pomocy społecznej w gminie Lubowidz w 2023 roku.....	20

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem płci respondentów.	25
Wykres 2. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wieku respondentów.	25
Wykres 3. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem wykształcenia respondentów.....	25
Wykres 4. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji zawodowej respondentów.....	25
Wykres 5. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem sytuacji materialnej respondentów.	26
Wykres 6. Charakterystyka grupy badawczej pod kątem stopnia zadowolenia zamieszkiwania na terenie gminy przez respondentów.	26
Wykres 7. Odsetek osób starszych wśród rodziny lub znajomych w ocenie badanych.	26
Wykres 8. Ocena wsparcia osób starszych przez gminę.	27
Wykres 9. Opinia badanych mieszkańców o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób starszych.	27
Wykres 10. Ocena badanych dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób starszych.	27
Wykres 11. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób starszych.....	28
Wykres 12. Korzystanie z usług społecznych przez osoby starsze.	28
Wykres 13. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób starszych.....	29
Wykres 14. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby starsze.	29
Wykres 15. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób starszych.	29
Wykres 16. Odsetek osób z niepełnosprawnościami wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	30
Wykres 17. Ocena wsparcia osób z niepełnosprawnościami przez gminę.	30
Wykres 18. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób z niepełnosprawnościami.....	31
Wykres 19. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami. ...	31
Wykres 20. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.....	31
Wykres 21. Korzystanie z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.....	32
Wykres 22. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.	32
Wykres 23. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez osoby z niepełnosprawnościami.	32
Wykres 24. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z niepełnosprawnościami.	33
Wykres 25. Odsetek osób w kryzysie bezdomności wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	33
Wykres 26. Ocena wspierania osób w kryzysie bezdomności przez gminę.....	34
Wykres 27. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie bezdomności.....	34
Wykres 28. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie bezdomności.	34
Wykres 29. Zapotrzebowanie na usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.....	35
Wykres 30. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób w kryzysie bezdomności.	35
Wykres 31. Odsetek osób w kryzysie zdrowia psychicznego wśród rodziny lub znajomych w opinii badanych.	36
Wykres 32. Ocena wspierania osób w kryzysie zdrowia psychicznego przez gminę.	36
Wykres 33. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego w gminie.	36

Wykres 34. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.....	37
Wykres 35. Potrzeba usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego w gminie.....	37
Wykres 36. Korzystanie z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	38
Wykres 37. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.	38
Wykres 38. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	38
Wykres 39. Brakujące w gminie usługi społeczne dla osób z problemami zdrowia psychicznego.....	39
Wykres 40. Odsetek rodzin zamieszkujących z dziećmi na terenie gminy.....	39
Wykres 41. Ocena wspierania rodzin z dziećmi przez gminę.	40
Wykres 42. Opinia o wystarczalności usług społecznych oferowanych dla rodzin z dziećmi.	40
Wykres 43. Ocena dostępności (uzyskania) usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	40
Wykres 44. Potrzeba usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	41
Wykres 45. Korzystanie z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	41
Wykres 46. Poziom zadowolenia z usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	42
Wykres 47. Przyczyny niekorzystania z usług społecznych przez rodziny z dziećmi.	42
Wykres 48. Brakujące w gminie usługi społeczne dla rodzin z dziećmi.....	42
Wykres 49. Dostępne i wykorzystywane usługi niepomocowe.....	43
Wykres 50. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla osób, które potrzebują pomocy DPS.	44
Wykres 51. Potrzeba zaangażowania się instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla rodzin lub osób sprawujących pieczę zastępczą nad dziećmi.....	44
Wykres 52. Potrzeba zaangażowania instytucji powiatowych w realizację usług społecznych dla cudzoziemców i uchodźców.....	45
Wykres 53. Płeć uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	46
Wykres 54. Wiek uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	47
Wykres 55. Stanowisko uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	47
Wykres 56. Staż pracy uczestniczących w badaniu przedstawicieli instytucji świadczących usługi społeczne.....	47
Wykres 57. Podmiot prowadzący dla instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli realizujących usługi społeczne.....	47
Wykres 58. Nazwa instytucji uczestniczących w badaniu przedstawicieli świadczących usługi społeczne.....	48
Wykres 59. Wiedza przedstawicieli badanych instytucji w gminie o rozwoju usług społecznych i deinstytucjonalizacji.	48
Wykres 60. Zrozumienie definicji deinstytucjonalizacji przez przedstawicieli badanych instytucji w gminie.	48
Wykres 61. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do słuszności wdrażania deinstytucjonalizacji w Polsce.	49
Wykres 62. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do potrzeby działań deinstytucjonalizacji w tych podmiotach.	49

Wykres 63. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do realizacji lokalnego planu deinstytucjonalizacji.	49
Wykres 64. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do rodzaju odbiorców usług społecznych.	50
Wykres 65. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do pożądanego kierunku rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.	50
Wykres 66. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do barier w rozwoju usług społecznych dla poszczególnych grup odbiorców.....	50
Wykres 67. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do gotowości tych podmiotów do rozwoju usług społecznych.	51
Wykres 68. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych w ofercie ich instytucji.....	51
Wykres 69. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób starszych.....	52
Wykres 70. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób z niepełnosprawnościami.....	52
Wykres 71. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla osób w kryzysie zdrowia psychicznego.	52
Wykres 72. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do braku usług społecznych dla rodzin z dziećmi.	52
Wykres 73. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do grupy społecznej nie objętej wsparciem instytucji do tego przeznaczonych.	53
Wykres 74. Opinia przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do znajomości idei tworzenia Centrum Usług Społecznych (CUS).	53
Wykres 75. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do idei tworzenia CUS.....	53
Wykres 76. Ocena przedstawicieli badanych instytucji w gminie co do wiedzy na temat funkcjonowania CUS w ich gminie/powiecie.	54
Wykres 77. Opinia przedstawicieli badanych instytucji co do funkcjonowania organizacji pozarządowych (NGO-sów) na terenie gminy/powiatu.	54
Wykres 78. Doświadczenie przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.	54
Wykres 79. Ocena doświadczenia przedstawicieli badanych instytucji we współpracy z organizacjami pozarządowymi i wolontariuszami na terenie gminy/powiatu.....	55